

ISD EN DAN???

DOOR: MICHAEL VAN DELFT
STUDENTNUMMER: 20037333
BEGELEIDER: MICHEL VERBAARSCHOT
ONDERWERP: PRAKTIJKONDERZOEK ISD
INRICHTING: PI HAAGLANDEN vestiging ZOETERMEER

Voorwoord:

Deze scriptie heb ik geschreven als vierdejaars deeltijdstudent Sociaal Pedagogisch Hulpverlener aan de Haagse Hoge School.
Het is geschreven als afstudeerproject.

Dit onderzoek richt zich op het onderwerp: Inrichting Stelselmatige Daders (afkorting ISD), omdat ik me zorgen maak over de kennis over en het implementeren van deze nieuwe maatregel. De maatregel komt vanuit de regering en is bij 5 grote steden doorgevoerd. De vijf steden zijn Eindhoven, Rotterdam, Amsterdam, Utrecht en Den-Haag. PI Haaglanden vestiging Zoetermeer heeft de zorg gekregen over de ISD'rs uit de regio Den-Haag. Wanneer je stelselmatige daders voor minimaal 2 jaar opsluit, ben ik van mening, dat je deze mensen een eerlijke kans moet bieden. Dit kan alleen als iedereen die met deze doelgroep werkt op de hoogte is van de inhoud van deze maatregel. Een maatregel met zulke grote consequenties dient op een juiste manier ingevoerd te worden en de inrichtingen waar de stelselmatige daders komen moeten voorbereid zijn op de opvang van deze groep.
Is dat op dit moment zoals het op dit moment gaat?
Naar mijn mening niet en dit ik wil dat doormiddel van dit onderzoek aantonen.

Langs deze weg wil ik iedereen bedanken die aan het onderzoek hebben meegeholpen. In het bijzonder wil ik de volgende mensen bedanken:
Allereerst mijn vrouw, die mij te allen tijde steunde de afgelopen 4 jaar. Het zijn voor ons beide 4 hectische jaren geweest met buiten de opleiding om een verhuizing en de geboorte van onze dochter Anne.
Mijn schoonmoeder wil ik ook bedanken voor het trouwe oppassen op de maandagen. Van s'ochtends vroeg tot 18:00 uur elke maandag met frisse moed op de stoep, petje af. Zonder haar steun, was het niet vol te houden geweest.

Langs deze weg wil ik ook mijn voormalige directeur mevr. Natascha Veeren bedanken.
Door haar extra inspanningen werd er voor mij ruimte vrijgemaakt om door te gaan met mijn studie. Dit was op een kritisch punt omdat ik het door tijdsgebrek het niet meer zag zitten om door te gaan met mijn studie.
Verder bedank ik de collega's welke hebben meegeholpen aan het tot stand komen van dit onderzoek en het uiteindelijke resultaat. En tenslotte wil ik de gedetineerden die meegewerkt hebben bedanken.

Inhoudsopgave:

Voorwoord:.....	pagina 2
1.1 deelvragen.....	pagina 5
1.2 doelstelling.....	pagina 5
1.3 onderzoekseenheden.....	pagina 5
1.4 methode van dataverzamelen.....	pagina 5
1.5 verantwoording van het onderzoek.....	pagina 6
1.6 samenvatting.....	pagina 6
2.0 organisatie.....	pagina 7
2.1 uitleg organisatie.....	pagina 7
2.2 uitleg afdelingen.....	pagina 7-9
2.3 ondersteunende diensten.....	pagina 9-10
2.4 samenvatting.....	pagina 10
3.0 kerntaak en missie van de organisatie.....	pagina 10-11
3.1 inleiding.....	Pagina 11
4.0 wat is ISD.....	pagina 11
4.1 achtergrond van de maatregel ISD.....	Pagina 11-12
4.2 doelstelling maatregel ISD.....	Pagina 12
4.3 verklaring maatregel ISD.....	pagina 13
4.4 wet en regelgeving.....	Pagina 13
4.5 omvang.....	pagina 13
4.6 uitgangspunten.....	pagina 14
4.7 extra informatie ISD.....	pagina 15
4.8 samenvatting.....	Pagina 15
5.0 verantwoording.....	pagina 15
5.1 identificatie.....	pagina 15
5.2 opsporing en vervolging.....	pagina 15
5.3 screening.....	pagina 16
5.4 uitvoering.....	pagina 16
5.5 samenvatting.....	pagina 17
6.0 intramurale fase.....	Pagina 17
6.1 extramurale fase.....	pagina 17-18
6.2 samenvatting.....	Pagina 18
7.0 hoe verhoudt de theorie zich tot de praktijk.....	Pagina 18
7.1 cijfers en feiten.....	Pagina 18
7.2 cijfers PI Haaglanden.....	pagina 19
7.3 interview veroordeelde stelselmatige daders.....	pagina 19-20
7.4 interview PIW-ers.....	pagina 21
7.5 opleidingsniveau PIW-ers.....	pagina 21-22
7.6 interview programmamanager.....	Pagina 22
7.7 samenvatting.....	pagina 22-23
8.0 theoretische analyse.....	Pagina 23
8.1 gerealiseerde punten.....	pagina 23-24
8.2 niet gerealiseerde punten.....	Pagina 24-25
8.3 samenwerking externe partners.....	pagina 25
8.4 samenvatting.....	pagina 25

9.0 conclusie.....	pagina 25
9.1 doelstellingen.....	pagina 25
9.2 geen leervermogen.....	Pagina 25-26
9.3 ISD- cursus.....	pagina 26
9.4 scholing personeel.....	pagina 26
9.5 samenvatting.....	Pagina 26
10.0 wat heeft de inrichting tot nu toe gedaan?.....	pagina 26
10.1 mailing.....	pagina 27
10.2 informatie folder.....	Pagina 27
10.3 bijscholing PIW-ers	pagina 27
10.4 reclassering in de inrichting.....	pagina 27
10.5 aparte afdeling.....	pagina 27-28
10.6 samenvatting.....	pagina 28
10.7 tot slot.....	Pagina 28
11.0 literatuurlijst.....	pagina 29
Productverantwoording.....	Pagina 29
Bijlage 1 interview gedetineerden/stelselmatige daders.....	Pagina 30-32
Bijlage 2 interview programmamanager.....	Pagina 33-34
Bijlage 3 interview penitentiair inrichting werkers.....	Pagina 35-36
Bijlage 4 informatiefolder gedetineerden.....	pagina 37-38

Weet de gedetineerden en de penitentiair inrichting werker wat de ISD maatregel betekent.

1.1 Deelvragen:

- wat weet de veroordeelde nu van ISD (Inrichting Stelselmatige Daders)
- wat vinden de veroordeelden van de maatregel
- hoe is de bekendheid bij personeel
- wat zijn de consequenties/effecten op de veroordeelde.

1.2 Doelstelling:

Mijn doelstelling is om in kaart te krijgen wat de maatregel inhoud voor personeel en gedetineerden. Ik verwacht hierdoor de vragen, die onder de gedetineerden en personeel spelen weg te nemen. Op 1 oktober 2004 is de wet Plaatsing in een Inrichting voor Stelselmatige Daders, de ISD- maatregel, in werking getreden. Ik wil onderzoeken welke maatregelen er tot nu toe zijn genomen en of deze voldoen. Het door mij gestelde onderzoeksdoel heeft een praktische relevantie. We willen immers allemaal dat de maatregel zo goed mogelijk uitgevoerd wordt. Hierbij is kennis over de maatregel een vereiste. Dit is gedaan d.m.v. een onderzoek binnen de inrichting.

1.3 onderzoekseenheden:

1.3.1 situatie:

Binnen de PI Haaglanden vestiging Zoetermeer heb ik gedetineerden geïnterviewd die tot de maatregel ISD veroordeeld zijn. Verder heb ik 2 penitentiair inrichting werkers en het hoofd van de ISD geïnterviewd.

1.3.2 Locatie

Dit onderzoek heb ik op PI Haaglanden vestiging Zoetermeer gericht. Verdere informatie is afkomstig van betrokken partners zoals reclassering, gemeente en politie.

1.3.3 Groep

Binnen de inrichting heb ik een aantal interviews afgenomen onder de verschillende groepen. Dit is gedaan door het gebruik van vooropgestelde vragenformulieren. Wel heb ik met de vraagstellingen rekening gehouden met het perspectief wat door de maatregel ervaren wordt. Hiermee bedoel ik, een gedetineerde die weet dat hij een maatregel van 2 jaar voor de boeg heeft beleefd de maatregel anders dan iemand die hem begeleidt.

1.4 Methode van dataverzameling:

Voor wat betreft de manier van dataverzameling heb ik gekozen om d.m.v. het afnemen van gestructureerde interviews, de benodigde informatie te verkrijgen. Dit is gedaan door een vooraf opgestelde vragenlijst. Deze lijst is aan de betrokkenen voorgelegd en mondeling beantwoord. Ik heb de vragenlijsten aan verschillende disciplines voorgelegd om een dwarsdoorsnede van de organisatie te bewerkstellen. Hiernaast heb een literatuuronderzoek gedaan over het onderwerp ISD door de protocollen e.d. welke binnen de inrichting aanwezig waren te bestuderen.

Ook heb ik contact gehad met andere inrichtingen die ook te maken hebben met ISD.

Hier heb ik onderzoek gedaan, aan de hand van telefoongesprekken, naar de kennis over het onderwerp ISD onder personeel en gedetineerden.

Op internet heb ik diverse websites afgezocht om aanvullende informatie te verkrijgen.

Door de combinatie van data-verzamelingstechnieken te gebruiken (interviews, literatuuronderzoek), is hier sprake van triangulatie. Hierdoor wordt naar mijn mening de betrouwbaarheid van mijn onderzoek vergroot.

1.5 verantwoording van het onderzoek.

Het onderzoek is gedaan naar de kennis over het onderwerp ISD.

ISD is een nieuw item binnen penitentiair Nederland. De kennis onder het personeel is beperkt en ook gedetineerden hebben geen idee wat de maatregel precies inhoudt. De maatregel is in het leven geroepen om de overlast van veelplegers tegen te gaan.

Voor zover ik weet is er veel onderzocht over veelplegers en de maatregel ISD. De onderzoeken zijn echter bijna allemaal gericht op de overlastcijfers. De top 500 is uitgebreid naar de top 1000 en hier richten veel onderzoeken zich op (top 500-1000 zijn de meest actieve veelplegers).

Het onderzoek wat ik ga verrichten is voor zover mij bekend uniek. Ik heb hierover op internet niets gevonden. Ik verricht het onderzoek op meso- niveau en heb gekozen om meerdere collega's en gedetineerden in het onderzoek te betrekken d.m.v. interviews.

Door de interviews anoniem te houden, hoop ik op eerlijke antwoorden. Ik probeer hiermee het onderzoek zo betrouwbaar mogelijk uit te voeren.

Omdat het niet valt uit te sluiten dat mensen vanuit bepaalde posities wenselijke antwoorden geven heb ik besloten elke positie dubbel te interviewen. Hierdoor wordt de uitslag betrouwbaarder. Omdat er maar 1 hoofd is van de Inrichting Stelselmatige Daders. Heb ik deze niet dubbel kunnen interviewen. Verder heb ik gekeken naar wat er bekend is over het onderwerp op de werkvloer en wat er al aan informatie aanwezig is binnen de inrichting.

1.6 Samenvatting:

Het onderzoek is gedaan naar de gevolgen van de invoering van de maatregel ISD. Wat weten de gedetineerden en personeelsleden over deze maatregel? Het duurt maximaal 2 jaar, maar wat is er binnen deze twee jaar te realiseren? Wat wil men vanuit de overheid realiseren? Op 1 oktober 2004 is de wet Plaatsing in een Inrichting voor Stelselmatige Daders, de ISD- maatregel, in werking getreden. Vanuit het oogpunt dat de regering het noodzakelijk acht de maatschappij te beschermen en dientengevolge harder op te treden tegen een groep veelplegers die deze maatschappij veel overlast bezorgt.

Daarnaast heb ik gebruik gemaakt van interviews met open vragen Door interviews af te nemen van verschillende personeelsleden en gedetineerden heb ik getracht een zo goed en eerlijk mogelijk beeld te krijgen.

2.0 Organisatie

2.1 Uitleg organisatie

De vestiging waar ik werk is de vestiging Zoetermeer.

Deze inrichting bestaat uit 2 delen die aan elkaar gespiegeld zijn. 1 gedeelte is het Huis van Bewaring en het andere gedeelte is de gevangenis.

- In een Huis van Bewaring verblijven gedetineerden die nog in afwachting zijn van hun uitspraak. Dit houdt in dat de gedetineerden die in een Huis van Bewaring verblijven nog niet veroordeeld zijn. Hun strafzaak moet nog door de rechter beoordeeld worden. De gedetineerden in een Huis van Bewaring weten niet of ze gestraft en zo ja hoe lang zij gestraft gaan worden.

- In een gevangenis is dit anders. Over het algemeen weten de gedetineerden in een gevangenis precies waar ze aan toe zijn. Wel is het sinds dit jaar mogelijk om een hoger beroep in de gevangenis af te wachten. Een hoger beroep zaak dient, wanneer de gedetineerden of de officier van justitie het niet eens zijn met de opgelegde straf door de rechter. Een voordeel voor de gedetineerden om naar een gevangenis te gaan is dat het regime minder beperkt is. Overdag staan in een gevangenis de celdeuren vrijwel de gehele dag open. In een Huis van Bewaring zijn er dagen dat de gedetineerden maar 3 uur achter de deur vandaan komt. Tevens heb je in een gevangenis recht op een bezoek zonder toezicht. Dit is voor veel gedetineerden erg belangrijk. Men wordt dan in staat gesteld om bezoek te ontvangen afgezonderd van de rest van de gedetineerden. Meestal in een spreekkamer en soms in een soort (goedkope) hotelkamer.

2.2 Uitleg afdelingen

Ik ben werkzaam in de Penitentiaire Inrichting Zoetermeer. Deze inrichting is 3 jaar geleden gefuseerd met de Penitentiaire Inrichting Scheveningen tot PI Haaglanden.

Ik werk in het huis van bewaring (hvb) als (senior) penitentiair inrichting werker. Mijn werk bestaat voornamelijk uit het handhaven van de orde, rust en veiligheid. Met de bejegening naar gedetineerden toe ben ik extra bewust bezig. Het is voor mij persoonlijk een uitdaging om gedetineerden in te laten zien dat het allemaal ook anders kan. Bijvoorbeeld door als je iets wilt het gewoon te vragen in plaats van het zomaar te pakken, de manier van omgang met elkaar en andere sociale vaardigheden.

Dat het niet mogelijk is om iedereen op het 'rechte' pad te krijgen besef ik maar al te goed. Toch moet je er wel naar streven om mensen in ieder geval wat bij te leren. Het kan het perspectief van de gedetineerde veranderen. Wat heel positief werkt voor mij in mijn werk is dat ik op een gelijk niveau begin met gedetineerden. Ik behandel iedereen gelijk bij binnenkomst en probeer bij ongewenst gedrag van de gedetineerde uit te leggen wat dit doet en wat dit oproept bij medegedetineerden en personeel.

Het Huis van Bewaring en de Gevangenis bestaan uit 4 afdelingen die ik onderstaand nader zal toelichten.

Huis van Bewaring bestaat uit een A,B,C en D afdeling.

A= inkomsten (voorheen maatschappelijke integratie). Dit betekent dat alle gedetineerden die in het Huis van Bewaring binnenkomen op de A- afdeling terecht komen. Hier wordt een inschatting gemaakt van de gedetineerden. Er wordt geobserveerd hoe de gedetineerden zich in een groep gedraagt en hoe zijn psychische toestand is. De gedetineerde wordt dus bij binnenkomst opgevangen en er wordt met hem een intake gesprek gehouden.

Op de A- afdeling verblijven 24 gedetineerden. Op de A- afdeling is geen sprake van duo-cellen.

B= Regulier. Gedetineerden waar weinig tot geen bijzonderheden mee zijn, worden binnen 2 weken doorgeplaatst naar een reguliere afdeling. Op de B- afdeling verblijven 66 gedetineerden en zijn 48 cellen. Dit betekent dus dat er 18 duo cellen zijn. Dit zijn cellen waar 2 personen verblijven. De cellen zijn overigens wel net zo groot als een enkele cel en dat is niet groot (zie foto).

C- Dit is een identieke afdeling zoals de B- afdeling. Ook hier verblijven 66 gedetineerden in 48 cellen.

D= een bijzondere zorg afdeling. Hier verblijven gedetineerden die bijzondere zorg nodig hebben. Hierbij kan gedacht worden aan gedetineerden met psychische stoornissen of gedetineerden die verdacht worden van een zedendelict of voor hun eigen veiligheid op deze afdeling worden geplaatst. Op deze afdeling is extra zorg in de zin van dagelijks bezoek van de psycholoog en indien nodig een wekelijks bezoek van de psychiater. Er is tevens op deze afdeling de mogelijkheid om een individueel programma aan te bieden aan gedetineerden die prikkelarm behandeld dienen te worden. Men wordt dan buiten de groep behandeld.

Ook de gevangenis bestaat uit 4 afdelingen. Ik zal ook over de afdelingen van de gevangenis wat uitleggen. De gevangenis bestaat uit de E, F, G en H afdeling.

E- Is een afdeling zoals de D- afdeling in het Huis van Bewaring. Het verschil is alleen dat je hier met afgestrafte gedetineerden hebt te maken. In een enkele uitzondering met een gedetineerde die in hoger beroep is gegaan. Er wordt op de E- afdeling hard gewerkt aan een vervolgtraject. Het is immers voor alle partijen niet goed als gedetineerden met een psychische stoornis vanuit de gevangenis de straat op gaan. Hierbij wordt vaak gekeken naar een begeleidt wonen project. Het hangt natuurlijk van de hulpvraag af waar en wanneer iemand ergens extramuraal terecht komt.

F- Is een reguliere afdeling waar 56 gedetineerden verblijven. Op deze afdeling zijn ook 48 cellen maar er zijn maar 9 duo- cellen. De gedetineerden zijn allen afgestraft en de strafmaat verschilt van een paar maanden tot levenslang.

G- Ook dit is een reguliere afdeling. Het is een kopie van de F- afdeling. Ook hier verblijven afgestrafte gedetineerden die van enkele maanden tot levenslang gestraft zijn.

H- Dit is een VBA afdeling. VBA staat voor Verslaving, Begeleiding, Afdeling. Hier verblijven gedetineerden die afgestraft zijn maar te kampen hebben met een verslaving aan alcohol/drugs. Op deze afdeling worden de gedetineerden hierin begeleidt. Vaak leidt dit tot een vervolgtraject bij Parnassia.

2.3 Ondersteunende diensten

Om de afdelingen heen zijn de volgende ondersteunende diensten:

- MMD afdeling. Dit zijn de maatschappelijke werkers. Deze helpen de gedetineerden bij schuldproblemen verlengen van rijbewijzen e.d. Als de gedetineerden een probleem heeft wat niet op de afdeling opgelost kan worden kan hij hulp krijgen van deze werkers. Er wordt in de praktijk veel gevraagd van deze afdeling.
- Medische Dienst. Iedere gedetineerden die binnenkomt wordt gezien door de medische dienst. De medische dienst ziet elke dag de mensen die een medische klacht hebben. De meeste klachten worden dan doorverwezen naar een dokter. Deze komt elke dag in de inrichting. Ook is er wekelijks een tandarts aanwezig. Gedetineerden kunnen hiervoor een verzoek indienen.
- Bevolkingsadministratie. Hier worden alle gegevens van de gedetineerden bewaard en de strafmaat in de gaten gehouden. Alle persoonlijke spullen die niet in de inrichting mogen worden hier bewaard.
- De kapper komt wekelijks langs . De gedetineerden hebben het recht om 1 maal in de 6 weken naar de kapper te kunnen.
- BSD, bureau sociale dienst. Hier worden selecties en rapportages over de gedetineerden behandeld. Dit is voor de gedetineerden erg belangrijk. Wanneer een gedetineerde aan het eind van zijn straf komt en in aanmerking wil komen voor een minder beveiligde inrichting gaat dat via de BSD. De BSD schrijft een selectie advies naar de selecteur. In dit selectie advies worden de meningen van de afdeling, het Openbaar Ministerie en de Politie meegenomen.
- Keuken. Hier wordt dagelijks het eten klaargemaakt. Hier moet je niet denken aan allemaal zwetende mannen die staan te koken. De maaltijden zijn uitsluitend opwarm maaltijden welke door een bedrijf van buiten de inrichting worden geleverd.
- Psychologen en psychiater. De psychologen zijn dagelijks aanwezig in de inrichting. De psychiater komt 1 keer per week langs om de gedetineerden die doorverwezen worden door de psychologen te behandelen. De psycholoog controleert de psychische gesteldheid van de stelselmatige daders en adviseert gevraagd of ongevraagd de trajectbegeleider hierover. In de pré –Isd fase wordt door de psycholoog meegedacht over het verblijfsplan.
- Winkel. Er is in de inrichting voor de gedetineerden een winkel. De gedetineerden vullen hiervoor een bestellijst in en deze wordt door de piw’er afgeleverd (1maal per week) bij de winkelier. De boodschappen worden dan door de winkelier op de afdeling gebracht.
- Bibliotheek. De gedetineerden kunnen 1 maal per week naar de bibliotheek gaan.
- Dienst beveiliging. Deze tak is verantwoordelijk voor de gang van zaken binnen en rond de inrichting. Als je met een groep gedetineerden gaat lopen naar een activiteit zoals sport gaat dit altijd in samenspraak met de dienst beveiliging. Deze hebben d.m.v. camera’s zicht op en in de gehele inrichting. Dit is erg belangrijk omdat het erg gevaarlijk kan zijn als verschillende afdelingen elkaar ontmoeten in bijvoorbeeld een trappenhuis.

- Sport. De gedetineerden sporten 2 maal per week. 1 uur fitness en 1 uur buitensport op het sportveld. Meestal is het 1 uur buitensport een uurtje voetballen.

Toen ik 8 jaar geleden in deze inrichting ging werken werd ik eerst rondgeleid door mijn leidinggevende. Mijn leidinggevende liet alles zien en legde uit dat je het goed kunt vergelijken met een klein dorpje. Alles wat aanwezig moet zijn binnen de muren is er.

Er werken binnen de inrichting ongeveer 1000 werknemers

De PI Zoetermeer is een inrichting die ongeveer 10 jaar oud is en die na een pioniersfase in een evenwichtsfase is belandt. De rolverdeling is duidelijk en iedereen heeft het gevoel dat hier niet aan te tornen valt. Er waren wel wat kantekeningen over de winst die maar niet behaald werd op de afdeling arbeid. Dit zijn zalen waar de gedetineerden werken en geld kunnen verdienen. Zij verdienen echter ongeveer 0,78 eurocent per uur. Aangezien in veel bedrijven de personeelskosten hoog zijn verwonderd het mij dat hier geen winst werd geboekt. Verder is het natuurlijk wel lastig om in een non-profit organisatie te spreken over winsten en verliezen. Als je puur onze hoofdtak bekijkt doen we het als inrichting goed aangezien er nog geen gedetineerden heeft kunnen ontsnappen. Om over klanten te spreken vind ik een beetje raar maar ik moet eerlijk bekennen dat het altijd vol zit en we nooit een kamertje over hebben.

2.4 samenvatting

De PI Haaglanden vestiging Zoetermeer is een penitentiaire inrichting waar mensen verblijven die verdacht/veroordeeld zijn voor een strafbaar feit. De inrichting is in twee helften verdeeld. Één helft is een Huis van Bewaring waar gedetineerden verblijven die nog niet afgestraft zijn en de andere helft is een gevangenis waar gedetineerden verblijven die wel een straf hebben ontvangen. De ISD's verblijven hun intramurale fase in het Huis van Bewaring.

Binnen de inrichting zijn veel ondersteunende diensten die het mogelijk maken om bijna alles intern op te lossen. Het is als te vergelijken met een klein dorpje waar de hoogst nodige zaken aanwezig zijn. Het loopt uiteen van een winkel tot huisarts.

3.0 Kerntaak en missie.

Kerntaak en missie*

PI Haaglanden dient de samenleving door het leveren van een bijdrage aan de veiligheid binnen de maatschappij. Wij staan voor een veilige, gecontroleerde en humane detentie, bieden kansen aan gedetineerden die op zinvolle wijze met hun toekomst aan de slag willen en bieden zorg aan hen die zorg behoeven.

De kerntaak en missie wordt in mijn ogen redelijk tot goed ingevuld.

Op de eerste plaats staat de veiligheid. De veiligheid binnen de maatschappij wordt gewaarborgd d.m.v. van vrijheidontneming van verdachten die in de maatschappij voor gevaar kunnen zorgen. Dit wordt tot de dag van vandaag goed ingevuld.

*Bron: www.pihaaglanden.nl

Dat de PI Zoetermeer staat voor een veilige en gecontroleerde detentie klopt ook.

De veiligheid van de gedetineerden staat in mijn werk centraal en op het moment dat een gedetineerde zich niet veilig voelt wordt er alles aan gedaan om dat gevoel weg te nemen.

De controle komt uit de invulling van de dag. De gehele dag verloopt gepland aan de hand van een strak dagprogramma.

Hier valt bijna niet van af te wijken waardoor er een gecontroleerde situatie ontstaat. Het punt humane detentie is een discutabel punt. Iemand die normaal buiten onder de brug vertoeft en daar zijn nachten doorbrengt met nog twintig lotgenoten zal de duo-cellen toch anders ervaren als een zakenman die vanwege witwas praktijken vastzit.

Over het algemeen ben ik van mening dat de PI Zoetermeer een voldoende scoort op het puntje humaniteit. Men biedt een gevarieerd dagprogramma aan en ook met voedingsvoorkeuren wordt rekening gehouden (denk aan moslim of vegetarisch eten etc).

Dat de PI Zoetermeer kansen biedt aan gedetineerden die hun detentie willen benutten om in de toekomst een ander pad te kiezen wordt o.a. ingevuld door het onderwijs aan te bieden. Dit wordt alleen aangeboden aan gedetineerden die aangeven graag te willen studeren en deze d.m.v. een motivatiebrief onderbouwen. Wel is het momenteel zo dat de middelen beperkt zijn en men dient te roeien met de riemen die we hebben. Echter is het nog wel voor de gedetineerden die wat willen met hun toekomst mogelijk om deel te nemen aan een penitentiair programma.

Dit is een programma waarin je in het begin van je detentie in een streng beveiligde inrichting verblijft en gefaseerd in een open inrichting terecht komt waar je elk weekend naar huis mag en doordeweeks elke dag gaat werken bij een werkgever.

3.1 Inleiding:

Veelpleger/stelselmatige dader is een term die veel voorbij komt tegenwoordig. Wat is eigenlijk een veelpleger/stelselmatige dader?

Kenmerken van een veelpleger/stelselmatige dader *:

Het meest voorkomende profiel van een veelpleger is:

- Pleegt lichtere (vermogens)delicten
- Is vaak drugsverslaafd (meer dan 80%)
- Relatief vaak allochtoon (ongeveer 75%)
- Is vaak op jongere leeftijd al begonnen met delicten plegen.
- Krijgt vaak, maar relatief korte vrijheidsstraffen (0-3 en 3-6 maanden)
- Scoort hoog op een samenstel van criminogene factoren.

Van de veelplegers is tweederde tot driekwart harddrugsverslaafd. Daarbovenop is 10% alcoholverslaafd en/ of is het delict alcohol gerelateerd. De veelpleger heeft een geringe mate van zelfcontrole.

Aangezien een groot aandeel van de veelplegers harddrugsverslaafd is zal de aandacht binnen de maatregel ISD daar op toegespitst zijn. Dit zal in samenwerking gaan met reclasseringsorganisaties.

De niet drugsverslaafde veelpleger begaat meerdere typen delicten, maar ook in dit geval voornamelijk vermogensdelicten zonder (ernstig) geweld. Het is bij de niet drugsverslaafde echter moeilijk te achterhalen wat iemand drijft tot het veelvuldig plegen van misdrijven.

Veiligheid is in onze maatschappij het gesprek van de dag. De vraag naar een strenge aanpak van veelplegers en de daarbij passende criminaliteit is groot. De maatregel ISD is hier het resultaat van en werd ingevoerd op 1-10-2004.

De doelstelling van de maatregel is tweeledig:

- 1- de maatschappij beschermen tegen de veelpleger
- 2- gemotiveerde veelplegers die hulp bieden die ervoor zorgt dat ze niet recidiveren.

4.0 Wat is ISD?

4.1 achtergrond maatregel:

In dit hoofdstuk beschrijf ik de theorie van de maatregel ISD.

ISD staat voor Inrichting Stelselmatige Dader.

Op 1-10-2004 is de wet plaatsing in een Inrichting voor Stelselmatige Daders beter bekend als de ISD -maatregel ingetreden. Deze maatregel is opgenomen in de artikelen 38m t/m 38u van het Wetboek van Strafrecht.

*Ministerie van Justitie, Beleidskader Plaatsing in een inrichting voor stelselmatige daders, 9 juli 2004

Door de ISD –maatregel kunnen stelsmatige daders(veelplegers) maximaal 2 jaar in daarvoor speciaal aangewezen penitentiaire inrichtingen detineren. Uit de wetteksten blijken de volgende 2 doelstellingen:

- 1- het terugdringen van criminaliteit en onveiligheid van de door stelsmatige daders gepleegde strafbare feiten.
- 2- het patroon van de veelpleger doorbreken van gedetineerd zitten, vrijkomen en weer terugvallen.

4.2 Wat is de doelstelling van ISD?

De doelstelling van de maatregel ISD bestaat uit 2 delen.

- 1- **Zeer actieve veelplegers uit de omloop nemen.** Het terugdringen van het aantal veelplegers. Nederland telt momenteel 23.000 veelplegers. Deze groep veelplegers bezorgen de maatschappij veel overlast. De veelplegers zijn verantwoordelijk voor bijna 80% van de strafbare feiten. De strafbare feiten die de veelplegers plegen zijn meestal ‘kleine’ feiten zoals winkeldiefstal, fietsdiefstal, tasjesroof enz. Dit zorgt ervoor dat de mensen in de maatschappij zich niet meer veilig op straat voelen. 4 jaar geleden is besloten om deze overlast categorie aan te pakken door een strafmaat van 2 jaar op te leggen waardoor de maatschappij maximaal 2 jaar ontzien wordt. Het voortzetten van de strafbare feiten wordt door deze maatregel maximaal 2 jaar belemmerd. In de 2 jaar krijgt de veroordeelde het basisregiem met basisvoorzieningen. Tenzij er duidelijke aanknopingspunten zijn voor gedragsverandering en de reële kans op recidivevermindering aanwezig lijkt. In die gevallen bestaat er de mogelijkheid tot het volgen van enkele intensieve programma’s. Programma’s die gevolgd kunnen worden zijn divers en er wordt dan ook verwacht dat er nauwkeurig wordt gekeken naar het verleden heden en toekomst van de gedetineerden. Kan je in zijn strafverleden bijvoorbeeld zien dat de gedetineerden vaak voor geweldsmisdrijven opgepakt wordt, kan je in overleg met de gedetineerden, adviseren om een agressie training te gaan doen. Dit zorgt er (hopelijk) voor dat de gedetineerden in de toekomst geen problemen meer heeft met agressie.

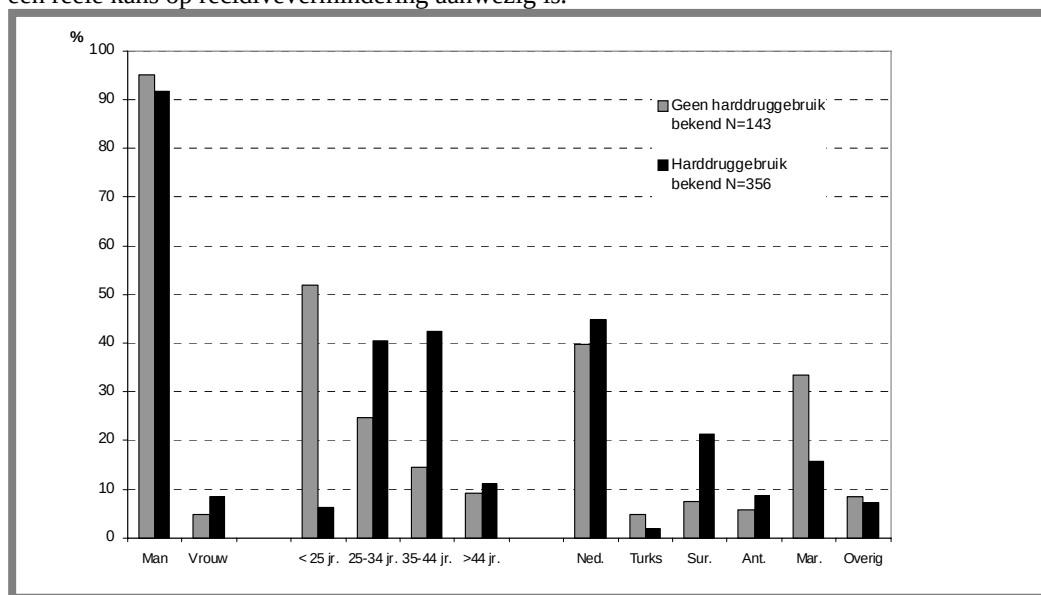
- 2- **Persoonsgericht aanpak**

De verandering is ook merkbaar in de aanpak. Als uit het verleden blijkt dat de veroordeelde al meerdere malen een agressie training heeft gedaan en elke keer zonder succes zal hij niet meer mogen deelnemen aan deze trainingen. Er wordt dan gekeken naar specifieke interventies die voor de gedetineerden ontwikkeld of toegepast moeten worden.

**In het beleid is vastgelegd dat voor veelplegers waarbij een reële kans op gedragsbeïnvloeding aanwezig is, een resocialisatieprogramma opgesteld kan worden (een ISD-traject met programma).*

De wetgever heeft bepaald dat veelplegers die niet in staat en/of bereid zijn om aan een programma deel te nemen, in een ISD-traject zonder programma terecht komen (sobere detentie / het basisregime)

Dit betekent dus alleen voor stelsmatige daders waar aanknopingspunten bij zijn voor gedragsverandering en een reële kans op recidivevermindering aanwezig is.

Figuur1 - Meest actieve veelplegers (n=499) naar sekse, leeftijdscategorie en harddruggebruik in de regio Haaglanden

*Implementatieplan ISD, DJI/GW, Bijlagen, december 2004,

4.3 Verklaring waarom ISD.

De ISD maatregel is een strafrechtelijke maatregel waarmee het mogelijk wordt om veelplegers voor maximaal 2 jaar op te sluiten. Er is voor een maatregel gekozen om de volgende redenen:

- De veelpleger is een recidivist die daarbij een grote frequentie, hardnekkigheid en intensiteit in strafbare feiten aan de dag. De door de veelplegers veroorzaakte problematiek is zo groot dat een doelgerichte aanpak nodig is.
- In het tegen de veelpleger opgemaakte proces verbaal staan vaak meerdere feiten en bekend de verpleger nog tientallen delicten.
- Omdat de veelpleger steeds zo kort opgesloten was, had het opsluiten, een beperkt effect op de criminaliteit die zij plegen. Het stelselmatig plegen van de strafbare feiten wordt dan maar kort onderbroken. Een maatregel maakt vrijheidsbeneming voor langere tijd mogelijk.
- De vicieuze cirkel van opsluiten- vrijlaten- veroordelen- opsluiten vanuit het oogpunt om de maatschappij te beschermen doorbroken.
- Door de ISD maatregel op te leggen kunnen er argumenten voor de lange duur van vrijheidsbeneming worden toegevoegd.
 - Het beschermen van de maatschappij tegen de veelplegers en het criminele gedrag wat daarbij hoort.
 - Het kunnen aanbieden van interventies gericht op gedragsveranderingen. Dit was in het vorige bestel niet mogelijk omdat de gedetineerden telkens maar voor korte tijd verbleven in detentie.

Om het draaideurkarakter van de huidige aanpak van veelplegers te doorbreken moet de zeer actieve meerderjarige veelpleger langdurig van zijn vrijheid worden beroofd.

4.4 Wet- en Regelgeving*₁

Om het veelplegerbeleid te kunnen uitvoeren is de huidige wet- en regelgeving op een aantal punten gewijzigd (o.a. het Wetboek van Strafrecht en het Wetboek van Strafvordering). Daarnaast heeft het openbaar ministerie een speciale op de strafvervolgning van zeer actieve veelplegers gerichte richtlijn opgesteld.

De ISD maatregel richt zich op meerderjarige veelplegers. Het biedt de rechter de mogelijkheid om zeer actieve veelplegers een vrijheidsbenemende maatregel van maximaal twee jaar op te leggen. De tenuitvoerlegging van de maatregel vindt plaats in een speciaal daarvoor bestemde inrichting of afdeling van een inrichting. De langere detentie maakt niet alleen het plegen van delicten feitelijk onmogelijk, ook biedt het de mogelijkheid om daar waar er aanknopingspunten zijn in gedragsverandering van de betrokken veelpleger te investeren.

4.5 Omvang*₂:

De meest recente cijfers betreffende veelplegers laat zien dat er momenteel ongeveer 23.000 mensen aan de criteria voldoen. Binnen deze groep zijn er tussen de 5000 á 6000 zeer actieve veelplegers. Deze cijfers zijn gebaseerd op gegevens uit HKS(herkenningsdienst systeem) dus in termen van proces verbalen.

Het WODC (wetenschappelijk onderzoek en documentatiecentrum) heeft dit op basis van de gegevens uit het justitiesysteem JDS (recidivemonitor)berekend.

Meer info hierover valt terug te lezen op www.wodc.nl en op de web pagina www.nieuwsbank.nl/inp/2003/03/04/r194.htm

Het is niet mogelijk is om de hele groep van 23.000 veelplegers aan te pakken omdat daar niet de capaciteit voor is. Het beleid richt zich op de zeer actieve groep veelplegers, dat wil zeggen, op de groep van ca 5000 die in het recente verleden de meeste delicten hebben gepleegd.

*₁Bron: <http://www.veiligheidsprogramma.nl/nl/Projecten/Veelplegers/2004>

*₂ bronnen beleidsbrief 05-2003; WODC/OBJD 1997/20001WODC/strafrechtmonitor;politiehaaglanden/parnassia verslavingszorg.

4.6 Uitgangspunten:

Ondanks dat de cijfers over het aantal veelplegers uiteen liepen de laatste jaren vond het kabinet Balkenende 1 het zorgwekkend. De regering stelde het veiligheidsprogramma 'naar een veiligere samenleving' op om de door de stelselmatige daders veroorzaakte overlast aan te pakken.

De precieze doelstelling van dit programma is: een vermindering van criminaliteit en overlast in het publieke domein met 20 tot 25 procent ten opzichte van 2002 en te realiseren in 2008-2010.

Naast dit meetbare uitgangspunt is er ook een subjectief uitgangspunt bepaald: 'het veiligheidsgevoel van de burgers moet vergroot worden'.

Het kabinet heeft drie belangrijke speerpunten vastgesteld ten aanzien van beleid gericht op de aanpak van meerderjarige veelplegers*

Deze speerpunten zijn:

1. Zeer actieve veelplegers uit de roulatie nemen.
2. Een persoonsgerichte aanpak.
3. Een trajectmatige benadering.

1. Zeer actieve veelplegers uit de roulatie nemen

De kern van het beleid van het kabinet ten aanzien van de zeer actieve veelplegers is langdurige vrijheidsbeneming, waardoor voortzetting van het criminele gedragspatroon onmogelijk wordt gemaakt. De maatregel is bedoeld om de meest hardnekkige stelselmatige daders langere tijd aan het vrije maatschappelijke verkeer te onttrekken en hoopt een van de antwoorden van de overheid te zijn op het verschijnsel van de draaideurcrimineel. 'Uit een oogpunt van bescherming van de samenleving de vicieuze cirkel van opsluiten-vrijlaten-veroordelen-opsluiten moet worden doorbroken. Het is juist die stelselmatigheid die grote onveiligheid, overlast en maatschappelijke schade teweegbrengt en waardoor burgers zich onveilig voelen. Het is niet toelaatbaar een situatie te laten voortbestaan die de veiligheid van personen en de samenleving als geheel permanent aantast en die met het huidige beleid onvoldoende effectief wordt aangepakt', aldus minister Donner van Justitie.

Aan de ISD-maatregel ligt dan ook het uitgangspunt ten grondslag dat 'door het oppakken en langer vasthouden van stelselmatige daders meer criminaliteit van de straat wordt gehaald'. De ISD-veroordeelde kan al die tijd dat hij in het traject zit geen delicten plegen. De zeer actieve veelpleger wordt op die manier uit de roulatie genomen.

2. Persoonsgerichte aanpak

Van een casusgerichte naar een persoonsgerichte aanpak is het volgende uitgangspunt van beleid. Om te voorkomen dat de daders na een korte vrijheidsstraf weer snel op straat staan, is volgens de overheid een andere aanpak nodig: een persoonsgerichte aanpak in plaats van een casusgerichte aanpak.

Een persoonsgerichte aanpak wil zeggen dat persoonlijkheid en gedrag (historie, type, leerpotentie en inzet) van de veelpleger de basis vormt voor verdere stappen. Dit betekent dat niet alleen wordt gekeken naar de afzonderlijke delicten, maar dat het totale criminele verleden van de verdachte in beeld wordt gebracht. Dit houdt een essentiële omslag van de justitiële aanpak in.

De rechters en het OM kijken niet alleen naar het strafbare feit waarvan de stelselmatige dader wordt verdacht, maar ook naar het levenspatroon en de voorgeschiedenis van de verdachte.

De wetgever is van mening dat wanneer de verdachte in het verleden meerdere delicten heeft gepleegd en vrijheidsstraffen en drangmodaliteiten geen nut hebben gehad, de ISD-maatregel gevorderd kan worden. De minister van Justitie benadrukt echter wel dat 'eerdere interventies ook daadwerkelijk dienen te zijn benut en dat de ISD-maatregel in dit verband als uiterste oplossing dient te worden gezien.'

3. Trajectmatige benadering/ ketensamenwerking

Minister Donner heeft gesteld dat bij een trajectmatige benadering 'alleen een gericht en (relatief) langdurig traject opgebouwd rond interventies en verschillende leefdomeinen omvattend, tot de gewenste resultaten kan leiden'.

Daarnaast stelt de minister dat een intensieve samenwerking is vereist tussen alle partijen in de keten(s) die in de betreffende trajecten een rol spelen.

Gemeenten, politie, OM, de rechters, Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI), de drie reclasseringsorganisaties en de zorginstellingen dienen nauw samen te werken om de aanpak van veelplegers succesvol te maken.

Goede afspraken tussen justitieorganisaties, koepelorganisatie van zorgvoorzieningen en lokale overheden over de wederzijdse verantwoordelijkheden en over taakafbakening zijn onontbeerlijk.

*Ministerie van Justitie, Beleidskader Plaatsing in een inrichting voor stelselmatige daders, 9 juli 2004, p. 3.

4.7 extra informatie ISD- maatregel

Voor alle stelselmatige daders geldt dat zij geholpen moeten worden bij een aantal basisvoorzieningen zoals:

- legitimatie
- verzekering
- schuldhulpverlening
- sociale uitkering

Als je maatregel erop zit blijven de voorwaarden voor het eisen van de ISD- maatregel hetzelfde. Dit betekent dat de stelselmatige dader, die net zijn maatregel erop heeft zitten, er binnen een paar weken weer is. Als hij terugvalt in zijn oude gedrag kan hij wederom de maatregel opgelegd krijgen..

Voor alle stelselmatige daders die niet hebben deelgenomen aan een programma is er geen begeleiding na de detentie. Wanneer de stelselmatige dader wel heeft deelgenomen aan het programma is er uitzicht op werk een woning en indien nodig een hulpverleningstraject.

*Met behulp van een tussentijdse toetsing kan de noodzaak van de voortzetting van de maatregel aan de rechter worden voorgelegd. De rechter beslist tot een tussentijdse toetsing bij het opleggen van de maatregel of op een later moment op verzoek van de veroordeelde, diens raadsman, het openbaar ministerie dan wel ambtshalve. In het oordeel betreft de rechter een bericht van het openbaar ministerie, dat tevens een verklaring van de directeur van de inrichting bevat. In deze verklaring wordt de stand omtrent de uitvoering van het verblijfsplan vermeld.

4.8 samenvatting:

Op 1 oktober 2004 is de maatregel ISD ingevoerd. De maatregel heeft 2 doelstelling:

- 1- het terugdringen van recidive en de onveiligheid veroorzaakt door de stelselmatige daders.
- 2- patroon doorbreken van vastzitten, vrijkomen en weer terugvallen. Door de stelselmatige daders langer op te sluiten probeert men een gedragsverandering te bereiken d.m.v. persoonsgerichte interventies voor gemotiveerde stelselmatige daders die veroordeeld zijn tot het volgen van de maatregel ISD.

De grote van de groep die aan de criteria voldoen van stelselmatige daders is 23.000.

De maatregel ISD is voortgekomen uit het veiligheidsprogramma wat in het kabinet Balkenende 1 is opgesteld.

De drie speerpunten in dit programma zijn:

1. Zeer actieve veelplegers uit de roulatie nemen.
2. Een persoonsgerichte aanpak.
3. Een trajectmatige benadering.

Voor alle stelselmatige daders geldt dat zij geholpen moeten worden bij een aantal basisvoorzieningen zoals legitimatie, verzekering, schuldhulpverlening en sociale uitkering.

5.0 Verantwoording

Het traject van de ISD maatregel begint bij het instroomproces. Het Openbaar Ministerie voert hierin de regie*.

5.1 De identificatie:

Dit is de verantwoordelijkheid van het OM. Het OM ziet erop toe dat in samenspraak met de betrokken partijen, van iedere veelpleger een uitgewerkt persoonlijk dossier tot stand is gebracht.

De identificatie houdt in :

- Het vooraf samenstellen van de veelplegerslijsten
- Het voorbereiden van de persoonsdossiers.

Deze identificatie bepaalt tevens in welke richting het strafrechtelijke en/ of zorgtraject de veelpleger dient te gaan en hoe dit traject aansluit in het kader van nazorg na de detentie.

5.2 Opsporing en vervolging:

Dit is de verantwoording van de politie.

Bij de aanhouding kijkt de politie in het systeem waarin veelplegers opgeslagen zijn. Bij de in verzekeringstelling van de veelpleger gaat er een melding uit van de (hulp) officier van justitie naar de reclasseringinstellingen.

* bronnen beleidsbrief 05-2003; WODC/OBJD 1997/20001WODC/strafrechtmonitor;politiehaaglanden/parnassia verslavingszorg.

5.3 Screening:

Verantwoordelijkheid reclassering.

Er wordt door de reclassering een diagnose gemaakt over de aangehouden veelpleger. Dit onderzoek doet de reclassering met behulp van het instrument RISC. RISC staat voor Recidive Inschattingsschalen.

RISC maakt een uitspraak mogelijk op de volgende vragen:

- Wat is de inschatting van de kans op recidive en welk gevaarsrisico (voor anderen, de verdachte of dader zelf of diens omgeving) is in deze situatie van toepassing?
- Welke statische en dynamische criminogene factoren spelen een rol en in welke mate?
- Wat zijn de (on)mogelijkheden van deze verdachte of dader om te kunnen profiteren van een specifieke interventie (op basis van beïnvloedbaarheid/ responsiviteit)?

De antwoorden op deze vragen leiden tot een Indicatiestelling. Op basis daarvan wordt een Plan van Aanpak gemaakt. Hierin wordt een voorstel gedaan voor een vervolgaanbod door middel van gedragsinterventies.

5.4 Uitvoering:

Verantwoording DJI:

Als de rechter ISD- maatregel uitspreekt geeft de rechter tevens de opdracht aan de Dienst Justitiële Inrichtingen om de tenuitvoerlegging zo te doen als volgens de intenties en overwegingen volgens de rechter zijn bepaald. Verantwoordelijk voor de tenuitvoerlegging is dus DJI. Tijdens de tenuitvoerlegging van de maatregel zijn er naast de reclassering de volgende partijen betrokken. De betrokken partijen zijn de volgende:

Penitentiair inrichting werker (piw-er)

De piw-ers die met stelselmatige daders werken zijn in het bezit van een MBO-SPW(Sociaal Pedagogisch Werk). Naast deze afgeronde MBO opleiding krijgen zij een gecertificeerde ISD- cursus. De PIW-er heeft dagelijks contact met de gedetineerden. De PIW-er rapporteert zijn dagelijkse bevindingen met de gedetineerde in een cliënt volgsysteem. Om duidelijkheid te scheppen wordt er voor elke gedetineerde een mentor toegewezen die naast de dagelijkse gesprekken ook motiverende gesprekken houdt, het zo genoemde 'motivational interviewing'.

Afdelingshoofd

Het hoofd van de ISD afdeling bewaakt de voortgang op de afdeling en zorgt voor het gewenste klimaat. Het hoofd van de afdeling zorgt ervoor dat het personeel op de afdeling adequaat is. Hij of zij zorgt voor een goed werkklimaat en grijpt daar waar nodig in om tot een verbetering van de uitvoering te komen.

Trajectbegeleider ISD

Het verblijfsplan wordt door de trajectbegeleider geschreven op basis van de RISC en de reclasseringsrapportage. De voortgang van individuele trajecten van gedetineerden alsmede het begeleiden naar de extramurale fase vallen onder zijn verantwoording.

De trajectbegeleider functioneert op HBO niveau.

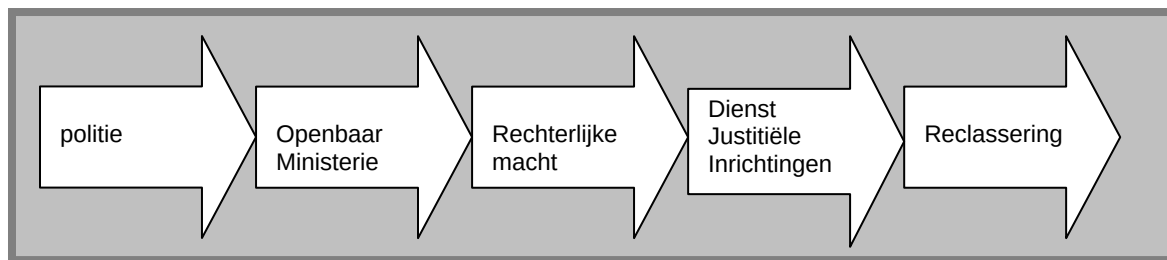
Programmamanager

De werkzaamheden van de trajectbegeleiders worden gecoördineerd door de programmamanager. De programmamanager adviseert de directie over de inhoud en samenstellingen van verblijfsplannen. De programmamanager onderhoudt ook contact met gemeentelijke instanties ter voorbereiding op de extramurale fase. De programmamanager is speciaal aangesteld ten voor de ISD –maatregel.

Hij/ zij functioneert op HBO niveau.

Psycholoog

De psycholoog controleert de psychische gesteldheid van de stelselmatige daders en adviseert gevraagd of ongevraagd de trajectbegeleider hierover. In de pré –Isd fase wordt door de psycholoog meegedacht over het verblijfsplan.

Figuur 2 de strafrechtketen

5.5 samenvatting

De verantwoording van de identificatie van de veelpleger/stelselmatige dader is in handen van het Openbaar Ministerie. De opsporing van de stelselmatige daders is de verantwoording van de Politie. Het screenen van de stelselmatige daders en het opmaken van een RISc is in handen van de reclassering. De uiteindelijke uitvoering van de maatregel is de verantwoording van Dienst Justitiële Inrichtingen.

6.0 intramurale fase:

De intramurale fase wordt binnen PI haaglanden vestiging Zoetermeer uitgevoerd. Intramuraal wil zeggen in een gesloten inrichting. Deze fase is in tweeën te verdelen. De twee fases zijn detentie zonder programma (basis) of met programma (plus).

Als de stelselmatige dader niet wil of niet kan deelnemen aan een traject wordt er aan hem geen programma aangeboden. Hij verblijft dan twee jaar op een afdeling met sober regime. Dit houdt in dat er geen interventies worden aangeboden en hij uitsluitend deel mag nemen met de basisactiviteiten (luchten, recreatie, bezoek, bibliotheek en sport). Er wordt in de periode dat hij in het basis regime zit wel regelmatig door de PIW-er geprobeerd de gedetineerde te motiveren d.m.v. motivational interviewing. Tijdens deze gesprekken probeert de piw-er de stelselmatige dader in te laten zien wat zijn gedrag hem tot nu toe heeft opgeleverd en wat het nut van interventies zou kunnen zijn.

Als de stelselmatige dader aan de eisen voldoet kan hij deelnemen aan interventies om een gedragsverandering te bewerkstelligen. De eisen om aan een programma mee te doen zijn dat de deelnemer gemotiveerd moet zijn en dat hij capabel genoeg is om de trainingen te volgen. Het leervermogen van de stelselmatige dader moet voldoende zijn. Wanneer het leervermogen niet voldoende is wordt er deze groep stelselmatige daders gekeken naar een opname in een extramurale inrichting zoals de Geestelijke Gezondheids Zorg.

Voorbeelden van de interventies die gegeven worden in een Huis van Bewaring zijn:

- > Training cognitieve vaardigheden
- > Terugvalpreventie
- > Agressie hantering
- > Woontraining
- > Budgetteringstraining
- > Arbeidstoeleiding training

De trainingen zijn getoetst door een landelijke accreditatiecommissie.

De trainers kunnen:

- speciaal opgeleide PIW-ers zijn
- medewerkers van reclassering
- ingehuurd gespecialiseerde hulpverleners

6.1 extramurale fase

De laatste fase van de maatregel ISD kan buiten de gesloten inrichting doorlopen worden. Deze zogenaamde extramurale fase wordt begeleidt door de reclassering. De stelselmatige dader kan deze fase alleen doorlopen als gebleken is dat de intramurale fase goed doorlopen is. Er wordt dan naar de volgende zaken gekeken:

- hoe is het gedrag van de stelselmatige dader in detentie
- de mate van motivatie, hoe gaat de stelselmatige dader met vrijheden om?
- risico voor recidive
- in welke mate is de stelselmatige dader in staat om afspraken na te komen.

Verder dient hij zich te houden aan de gemaakte afspraken zoals omschreven in zijn verblijfsplan.

De laatste fase buiten de gesloten inrichting is op resocialisatie gericht. Zo probeert men de stelselmatige dader gefaseerd in de maatschappij te laten integreren. Als de stelselmatige dader in deze periode drugs gebruikt of een

criminele activiteit pleegt wordt hij teruggestuurd naar de intramurale fase. Hij verblijft dan de rest van zijn maatregel in een gesloten inrichting op basis regime.

Programma's die de stelselmatige dader volgt in de extramurale fase zijn

- begeleidt wonen project
- verslavingskliniek
- ambulante voorzieningen

De tijd die men intramuraal of extramuraal verblijft is niet bij wet vastgelegd.

6.2 samenvatting:

Als men veroordeeld wordt tot de maatregel ISD verblijft men de eerste fase in een gesloten inrichting. Als men niet gemotiveerd is blijft men in de intramurale fase op een basis regime zitten. De tijd die men daar verblijft, is maximaal 2 jaar (zonder voorarrest). Wanneer men wel gemotiveerd is wordt er een traject voor de stelselmatige dader opgesteld in samenspraak met de reclasseringsmedewerker. De stelselmatige dader kan wanneer zijn leervermogen dat toelaat deelnemen aan interventies. De laatste fase wordt in een extramurale inrichting doorlopen. Hier komt de stelselmatige dader wanneer hij zich aan de gemaakte afspraken houdt. In de extramurale fase wordt gewerkt aan huisvesting, verslavingszorg en eventueel ambulante zorg.

7.0 Hoe verhoudt de theorie zich tot de praktijk?

Ik heb in de vorige hoofdstukken de theorie beschreven van de maatregel ISD. Ik wil in dit hoofdstuk laten zien hoe de theorie zich tot de praktijk verhoudt.

Om te onderzoeken hoe de theorie zich tot praktijk verhoudt heb ik ervoor gekozen om collega's, veroordeelde ISD'ers en de programmamanager ISD binnen PI Haaglanden te interviewen.

Verder heb ik daar waar nodig de mening gevraagd van deskundige en heb ik ook naar hun ervaringen gevraagd. Ik zal beginnen met de feiten en cijfers bekend te maken die tot nu toe bekend zijn (09-06-2007).

7.1 cijfers en feiten

Op het moment van het onderzoek was er 1stelselmatige dader die het gehele traject doorlopen had. Hij was echter op het laatste moment in de fout gegaan (hij had drugs gebruikt) waardoor hij teruggeplaatst werd naar de intramurale fase.

In de voortgangsrapportage van de maatregel ISD blijkt het volgende*:

Over de gehele periode van oktober 2002 tot augustus 2006 gezien ligt het programma op schema, en is het halverwege de doelrealisatie en halverwege het voltooiën van de maatregelen. Van de algehele doelstelling van het Veiligheidsprogramma is daarmee een daling van zo'n 10% gerealiseerd: van 2002 tot 2005 is het slachtofferschap van vermogenscriminaliteit met 9,3% gedaald en dat van geweldscriminaliteit met 10,8%. Uit de VMR 2006 blijkt dat deze dalende trend zich ook in de periode 2005-2006 voortzet. Voor de periode tot 2008-2010 resteert nog een verdere daling van -10 tot -15%.

Het percentage burgers dat zich wel eens onveilig voelt is in diezelfde periode gedaald van 30,8 naar 24%. Ook hier laat de VMR 2006 een verbetering zien voor de periode 2005-2006: een daling van 27% naar 23,7%. Ook de ervaren overlast en verloedering is duidelijk minder dan in 2002, zij het dat recent sprake lijkt te zijn van een stabilisatie op het niveau van 2005.

Zoals hierboven te lezen valt worden de streefcijfers voor wat betreft het verminderen van de criminaliteit en het vergroten van het veiligheidsgevoel redelijk tot goed behaald. De criminaliteit is immers gedaald en het gevoel van veiligheid onder de burgers is vergroot.

Het 2^e doel het terugdringen van de recidive is niet meetbaar omdat ten tijden van het schrijven er pas 1 gedetineerde was die de maatregel in zijn geheel heeft afgerond. Het zou pas mogelijk zijn om hier een objectief oordeel over te geven wanneer er meerdere personen de ISD- maatregel hebben afgerond.

Dit zal binnen afzienbare tijd realiseerbaar zijn omdat er een groot aantal stelselmatige daders in de laatste fase van hun maatregel zijn.

*Achtste voortgangsrapportage 'Naar een veilige samenleving', oktober 2006

7.2 cijfers PI Haaglanden

Hieronder in het schema staan de bezetting beschreven van het aantal stelselmatige daders in de PI Haaglanden. Deze cijfers zeggen niets over de recidive cijfers omdat de betrokkenen allemaal nog gedetineerd zitten.

	Pré-ISD	ISD-basis	ISD-plus	ISD-traject	Totaal
PI Haaglanden	26	24	39	33	122 (96 excl. Pré-ISD)
Ontvlucht	-	-	-	4	4
Strafbaar feit	-	4	4	1	9
Mislukt	-	10	27	19	56

Figuur 3 – Bezettingsgraad ISD -maatregel in PI Haaglanden

Pré ISD: dit zijn stelselmatige daders die nog niet in aanmerking komen voor een traject omdat zij nog niet veroordeeld zijn tot de maatregel ISD.

ISD-basis: dit zijn stelselmatige daders die ervoor kiezen om niet deel te nemen aan een traject en zijn zo genoemd de ongemotiveerde ISD 'rs. Onder de noemer ISD- basis verblijven tevens de stelselmatige daders die een traject niet kunnen volgen.

ISD- plus: dit is de groep stelselmatige daders die wel gemotiveerd is en ook deel kunnen nemen aan een traject. Deze groep wil aan de gedragsverandering werken.

ISD-traject: dit is de groep ISD'rs die buiten de inrichting (extramuraal) een traject volgen.

7.3 Interview gedetineerden

Allereerst heb ik twee gedetineerden geïnterviewd die beide veroordeeld zijn tot ISD. Ik heb er bewust voor gekozen om een gedetineerde te interviewen die pas 4 weken veroordeeld is en een gedetineerde die bijna aan het eind is en dus al meer dan 24 maanden in de gevangenis zit. De reden waarom de laatste gedetineerde langer dan de opgelegde 24 maanden in de gevangenis zit ligt in het feit dat de straf pas ingaat op het moment dat het uitgesproken wordt. Dit betekent dus dat de gedetineerden in het gunstigste geval maar 3 maanden op zijn uitspraak hoeft te wachten. In het slechtste geval, wanneer een gedetineerde in beroep gaat tegen de uitspraak, kan het meer dan een jaar duren voor de straf onherroepelijk wordt.

Dit betekent dus wel dat je dan na een jaar voorarrest nog 24 maanden ISD- maatregel hebt te gaan.

Het eerste interview heb ik met gedetineerden Evert gedaan. Evert is een man van 25 jaar Deze man heeft de maatregel ongeveer 4 weken geleden ontvangen van de rechter op het moment dat ik hem sprak.

Het was een kort interview en ik had van te voren een lijstje met vragen opgesteld. In het gesprek gaf hij aan dat hij geen idee had wat de afkorting ISD inhield.

Hij heeft wel wat verhaaltjes gehoord in de wandelgangen maar hij weet niet wat hem precies te wachten staat. Evert is wel gemotiveerd en zegt graag aan zijn problematiek te willen werken maar weet gewoon niet met wie en hoe dit in zijn werking gaat. Hij wil graag een toekomst opbouwen zonder drugsgebruik. Ik heb hem gevraagd of hij geïnformeerd is over ISD. Hij zegt, dat hij helemaal niet is geïnformeerd over ISD. Zijn advocaat heeft hem niet geïnformeerd, het personeel niet, de rechtbank niet en ook de reclassering niet .

In het kort kwam het er dus op neer dat betrokkene baalde van de straf die hij gekregen had. Toch wilde hij er het beste van maken maar had hij geen idee hoe. Hij heeft een agressie en een drugsprobleem en wil hier graag aan werken omdat dit er elke keer voor zorgt dat hij weer in de problemen komt. Hij heeft veel vragen over hoe nu verder. Hij weet niet goed hoe en waar hij wie moet aanspreken.

Het tweede interview was met gedetineerde Huig.

Huig is iemand die al vaak in contact is geweest met justitie en is ook binnen de PI Haaglanden een bekend persoon. Deze man heeft de maatregel ontvangen van de rechter op 15-07-05. Hij heeft al een traject geprobeerd te volgen maar dit is mislukt. Hij verblijft nu weer in een Huis van Bewaring. Op mijn vragenlijst kon hij redelijk antwoord geven. Wel merkte je dat hij zich niet prettig voelde als we het over het onderwerp ISD praten. Hij geeft aan dat je met ISD wel aan je problematiek kan werken. Je moet dan wel gemotiveerd zijn en volgens Huig is het erg belangrijk welke reclasseringsambtenaar je krijgt. Je overlegt namelijk met de reclassering wat je gaat doen, dus welke programma's je gaat volgen. Volgens Huig zelf zijn voor hem de verkeerde keuzes gemaakt. Hij moest van zijn reclasseringambtenaar programma's volgen die hij al gedaan had en waarvan hij het nut niet inzag. Hij is pas na 6 maanden geïnformeerd over de inhoud van de maatregel ISD. Deze uitleg was minimaal en hij geeft aan nog altijd niet precies te weten wat de maatregel inhoudt. Hij vindt de ISD maatregel begrijpelijk en ziet ook de positieve kanten ervan in. Huig zegt dat het goed voor je kan werken als je de juiste weg bewandelt. Het kan helpen om niet meer in aanraking te komen met justitie. Huig had verder geen aanvullingen meer alleen nog een vraag. Hij weet niet hoe het zit met boetes die je nog moet betalen. Worden deze boetes bevroren? Hij probeert er al een maand of 15 achter te komen maar niemand kan hem een duidelijk antwoord geven.

7.4 Interview collega's(PIW-ers)

Aan de hand van een vooraf opgemaakte vragenlijst heb ik 2 collega's geïnterviewd. De collega's die ik heb gesproken werken beide op een afdeling waar de tot ISD veroordeelde gedetineerden uit de omgeving van Den Haag terecht komen. Het regime op de afdelingen is het basis regime. De uitgetypte interviews bevinden zich in bijlage 3.

De collega's noem ik niet bij naam, maar voor het gemak Sjon en Peter, dit omdat ik hen beloofd had dat het interview anoniem zal blijven.

Sjon werkt als piw'er op de afdeling. Hij werkte al op de afdeling voordat het van doelgroep veranderde. De doelgroep hiervoor waren reguliere gedetineerden. Hij heeft een cursus gedaan om zich voor te bereiden op de komst van de ISD'ers. De cursus duurde 3 dagen. Op deze cursus was er alleen aandacht voor de verslavingsproblematiek en de psychische stoornissen die daar mee gepaard gaan. Er is geen tijd besteed aan het onderwerp ISD op zich. Er niets over de maatregel uitgelegd. Hier was niet genoeg tijd voor. De teamleden die de cursus hebben gedaan was dit ook opgevallen en zij hebben dit verwerkt in een evaluatie rapport. Dit evaluatie rapport is ingeleverd bij de leidinggevende. Verder is niet bekend wat er met dit rapport gebeurt is. Sjon geeft aan dat hij niet goed op de hoogte is wat over wat er van hem verwacht wordt.

Hij is geïnformeerd d.m.v. van de cursus en op de vergadering is hem verteld dat zijn afdeling een ISD afdeling ging worden. Zelf weet hij wel iets van ISD maar niet genoeg om te kunnen uitleggen wat het precies betekent.

Peter werkt sinds kort op de ISD afdeling. Hij heeft helemaal geen idee wat er van hem verwacht wordt en weet ook niet wat ISD inhoudt. Hij heeft geen cursus of zoiets dergelijks gevolgd. Hij weet alleen dat de maatregel 2 jaar duurt en dat er een programma in de maatregel zit die de gedetineerden kan helpen met zijn problematiek. Voor dat Peter op deze afdeling ging werken werkte hij al 5 jaar met gedetineerden die afgestraft waren.

In gesprekken met collega PIW-ers heb ik gevraagd naar de gang van zaken betreffende het mentorschap. In de theorie staat immers beschreven dat er voor alle stelselmatige daders een mentor aangewezen wordt. Ik heb de vraag aan 10 collega's voorgelegd. 4 werken er op de C-afdeling, 4 werken er op de B-afdeling en 2 werken er op de A-afdeling. Het begrip mentorschap is bij iedereen bekend. De personeelsleden van de A-afdeling werken niet met mentorschappen. Dit is volgens de ondervraagde personeelsleden niet haalbaar. De doorstroom op de inkomsten afdeling is erg groot. De gemiddelde stelselmatige vader verblijft 7 dagen op de inkomsten afdeling. In deze 7 dagen wordt er meer gekeken naar de beheersmatige kant van de stelselmatige vader dan naar mentorgesprekken. Er wordt op de inkomsten afdeling een inschatting gemaakt van de stelselmatige vader. De inschatting gaat d.m.v. observaties van de stelselmatige vader. Er wordt gekeken hoe hij zich in de groep gedraagt en of er opvallende afwijkingen zijn.

Wanneer er geen bijzonderheden zijn verhuist de stelselmatige vader naar een reguliere afdeling wat concreet de B-of de C- afdeling inhoudt.

Het personeel op de inkomsten afdeling is niet extra geschoold en heeft dus niet de speciale ISD cursus gevolgd.

7.5 Opleidingsniveau PIW-ers

Op de A- afdeling wordt niet gewerkt met mentorschappen. De kennis over de maatregel ISD is niet toereikend onder het personeel.

Het opleidingsniveau op de A-afdeling ziet er als volgt uit:

Het team bestaat uit 9 personen:

HBO-SPH : 3

MBO-SPW: 3 (waarvan 1 in opleiding)

Geen opleiding: 3

Het hoofd van de afdeling heeft een afgeronde HBO-SPH opleiding.

Op de B-afdeling wordt in het geheel niet gewerkt met mentorschappen. Er is op de afdeling geen indeling gemaakt van mentoren. Het personeel geeft aan dat de tijdsdruk hier de grootste oorzaak van is. Zij geven aan dat voor mentorgesprekken geen tijd is. Buiten het tijdsgebrek weten zij niet wat er van hun verwacht wordt in een mentorgesprek. Soms wordt er wel aan een stelselmatige vader gevraagd of hij gemotiveerd is maar dat is dan wanneer iemand daar om vraagt van reclassering. De kennis over het onderwerp ISD is ver beneden de maat. Alle ondervraagde geven aan dat zij best wel meer willen weten over het onderwerp ISD.

Het opleidingsniveau op de B-afdeling is als volgt:

Het team bestaat uit 13 personen:

HBO- SPH: 2 personen

MBO-SPW: 5 personen
Geen (gerichte)opleiding: 6 personen
Het hoofd van de afdeling heeft een afgeronde HBO-SPH opleiding.

De C- afdeling was in de eerste opzet de ISD afdeling. Op deze afdeling is een aanzet gemaakt om iedereen klaar te stomen voor de opvang van de stelselmatige daders. Dit is door geld en tijdsgebrek niet goed doorgevoerd. Het personeel geeft aan dat zij niet voldoende kennis en scholing in huis heeft, en dat er door de hoge werkdruk geen ruimte is voor individuele begeleiding. Er is voor het personeel op de C- afdeling wel een cursus geweest maar deze was volgens de ondervraagde niet toereikend ook het hoofd van de afdeling bevestigt dit. De cursus was ingekort en was hierdoor niet voldoende. Er is op de C- afdeling wel sprake van een mentorenlijst. Hier wordt echter maar een minimale invulling aan gegeven. De mentorgesprekken beperken zich over het algemeen tot de vraag of iemand gemotiveerd is of niet. Verder wordt er geen aandacht aan besteed en is er ook hier geen sprake van motiverende gesprekken.

Het opleidingsniveau op de C- afdeling ziet er als volgt uit

Op de c- afdeling werken 13 personen:

HBO- HTS: (hogere technische school) 1

MBO-SPW: 6

Geen gerichte opleiding: 6

Wel hebben alle personeelsleden van de C- afdeling een (korte) cursus over stelselmatige daders gehad.

Het hoofd van de afdeling heeft een afgeronde HBO-SPH opleiding.

Voor alle personeelsleden die op de afdelingen werken geldt dat zij de basis cursus beveiliging hebben gehad plus wat extra modules om als PIW-er te kunnen werken. Dit staat echter los van de ISD- maatregel.

7.6 Interview programmamanager:

De programmamanager coördineert de werkzaamheden en inzet van trajectbegeleiders ISD. Hij adviseert de directie over inhoud en samenstelling van verblijfsplannen ISD en bewaakt en verbetert waar nodig de kwaliteit van het totaal aan modules en de ingezette trajecten ten behoeve van gedetineerden. Hij adviseert PIW-ers ten aanzien van gewenste beroepshouding en benaderingswijze en werkt aan de totstandkoming van netwerken in de reguliere gezondheidszorg. Ook onderhoudt hij contacten met gemeentelijke instanties ter voorbereiding op de extramurale fase.

Ik vind na het interview dat de programmamanager goed op de hoogte is over het onderwerp ISD. Hij heeft regelmatig contact met de ketenpartners in een centraal casusoverleg. Het gaat echter mis op het punt van adviseren van de PIW-ers. Deze zijn niet bekend met de maatregel en hebben (nog) geen beeld over wat de maatregel inhoud. Een taak van de programmamanager is het adviseren van de PIW-er voor wat betreft de beroepshouding en de wijze van benaderen van de ISD'rs. Dit gebeurt niet adequaat. Er is door de programmamanager wel een folder gemaakt ten behoeve van de gedetineerden. Voor de PIW-ers is er niet iets eenvoudigs voor handen waardoor de PIW-ers een beeld krijgen over de maatregel ISD.

7.7 Samenvatting:

Uit de cijfers blijkt dat het veiligheidsgevoel groter is geworden in de maatschappij. De mensen in de maatschappij voelen zich veiliger en dit heeft direct te maken met de daling van de criminaliteit onder de stelselmatige daders. Deze doelstelling is op de goede weg blijkt uit de cijfers.

De tweede doelstelling het resocialiseren van de stelselmatige dader valt nog niet te meten. Er is immers ten tijden van het schrijven pas 1 gedetineerde die de maatregel in zijn geheel heeft doorlopen en deze was niet geslaagd en ging met ontslag vanuit het basis regime.

Hier zijn dus nog geen harde cijfers over maar op basis van mijn bevindingen voorspel ik niet veel goeds.

Wat mij na de interviews opviel waren 2 zaken.

- 1- de kennis bij mijn collega's en gedetineerden is erg beperkt. De gedetineerden weten niet wat het allemaal inhoudt en de verhalen die rond gaan zijn erg uiteenlopend. Ik heb sinds ik me in dit onderwerp verdiep minstens 20 gedetineerden gesproken die de ISD maatregel opgelegd hebben gekregen. Van die 20 wist geen 1 mij te vertellen wat er van hem verwacht werd en wat de mogelijkheden zijn. Ook het personeel weet te weinig. Ongeveer 13 collega's hebben de cursus gevolgd maar de rest (nog) niet. Ook de collega's die de cursus hebben gevolgd vinden dat ze nog te weinig weten. Ook komt daar nog bij dat er een groep is die het niet interesseert. Zij reageren op vragen over de ISD'rs kort en bondig; "het boeit me niet". Het opleidings niveau schiet over het algemeen tekort. Het niveau van MBO-SPW is niet bij alle PIW-ers aanwezig. Uit mijn onderzoek blijkt zelfs dat het

maar bij 35% van de PIW-ers in het bezit is van het diploma. De ISD- cursus is aan nog geen 30% van de PIW-ers aangeboden. Het gebrek aan scholing is hierdoor erg groot en is iets waar een adequaat plan voor opgesteld dient te worden wil men de maatregel laten slagen.

- 2- De kennis bij de programmamanager was ruimschoots aanwezig. Dit betekent dat het niet goed gaat in de overdracht van deze informatie naar de werkvloer. Hierdoor worden de gedetineerden niet goed geïnformeerd en blijven veel mensen met vragen zitten en werkt de maatregel maar op 1 front, van de tweeledige doelstelling, en dat is het opsluiten van de veelpleger.

8.0 theoretische analyse:

8.1 gerealiseerde punten.

In de theorie staat beschreven dat één van de doelstellingen is om het veiligheidsgevoel onder de burgers groter te maken. Dit gaat samen met de vermindering van criminele activiteiten van de stelselmatige daders. Op dit gebied wordt een voldoende gescoord. De cijfers betreffende deze twee punten zijn positief en laten een daling zien van criminaliteit en een stijging van het veiligheidsgevoel onder de burgers.

Een ander punt wat gerealiseerd is, is de opvang van de veelpleger. Dit was in eerste instantie een probleem maar nu zijn er in PI Haaglanden 190 plekken voor de opvang van stelselmatige daders. Dit is nog niet toereikend omdat er in Nederland 23.000 stelselmatige dader zijn. De top 1000 heeft de prioriteit en daar is nu landelijk ruimte voor gecreëerd in 5 verschillende penitentiaire inrichtingen.

Binnen PI Haaglanden wordt het gehele intramurale traject aangeboden van pré- ISD tot het volgen van een traject in een extramurale inrichting. Op dat moment wordt het overgenomen door de reclassering. Deze overgang verloopt over het algemeen goed. De stelselmatige dader die naar de extramurale fase gaat heeft echter in de praktijk veel moeite met het de vrijheid die hij voorgeschoteld krijgt. In de praktijk zijn alle stelselmatige daders die in een extramurale fase zijn belandt weer teruggevallen. Dit is een kwalijke gang van zaken en verdient extra aandacht. Het is immers zonde van de energie als men op dit punt elke keer weer in de fout gaat.

In de inrichtingen dient gekeken te worden naar de mogelijkheden van de veroordeelde stelselmatige dader. Er zijn in deze categorie vier verschillende stelselmatige daders:

- 1- Wil niet meewerken aan een traject en kan het ook niet door een beperkt leervermogen.
- 2- Wil niet meewerken aan een traject maar zou dit gezien zijn leervermogen wel kunnen.
- 3- Wil wel meewerken aan een traject en maar kan dit gezien zijn leervermogen niet.
- 4- Wil wel meewerken aan een traject en kan dit gezien zijn leervermogen ook.

Het leervermogen wordt getoetst door de psycholoog. Deze ziet alle nieuwe stelselmatige daders die binnen komen.

De vereiste om deel te nemen aan een traject is een IQ van minimaal tussen de 80-100. Hier gebruikt de psycholoog testen voor. Verder wordt er ook gekeken naar iemands capaciteit om deel te nemen aan interventies op basis van nature en nurture (aanleg vs opvoeding) onderzoeken. Er bevinden zich onder de stelselmatige daders veel mensen die niet verder gestudeerd hebben dan een paar klassen op de basisschool. Hier wordt ook naar gekeken door de psycholoog i.v.m. het deelnemen aan interventies.

De eerste twee categorieën verblijven hun hele maatregel op een afdeling waar het basis regime wordt gehanteerd. Zij nemen niet deel aan interventies en komen ook niet in aanmerking voor een extramurale fase. De eerste groep echter is wel een groep met een grote hulpvraag. Deze groep bestaat over het algemeen uit verslaafde stelselmatige daders met een psychische stoornis.

Ik schrijf over 1 groep maar de problemen zijn individueel en verschillend.

De derde groep wil wel deelnemen aan een traject. Deze groep wil vaak graag werken aan gedragsverandering maar door hun leervermogen komen zij niet in aanmerking om deel te nemen aan de interventies zoals aangeboden binnen PI Haaglanden. Deze groep zou eigenlijk zo snel mogelijk doorgeplaatst moeten worden naar een GGZ. Dit gebeurt echter in de praktijk (bijna) niet. Dit heeft tot gevolg dat iemand die wel gemotiveerd is maar een beperkt leervermogen heeft bijna 2 jaar op een afdeling verblijft met een basis regime. Hier verloopt de samenwerking met externe partners zeer moeizaam en dit dupeert de stelselmatige daders in deze categorie.

De vierde groep neemt deel aan het programma en doorlopen de verschillende interventies. Voor hen is er veel te bereiken als hun gedrag goed blijft en zij geen drugs gebruiken. Goed gedrag houdt concreet in dat de stelselmatige dader zich aan de huisregels houdt. Door regelmatig (1 keer per 6 weken) urine controles te houden wordt het gebruik van drugs gecontroleerd.

**De bevolking van de inrichting voor stelselmatige daders omvat verschillende groepen veelplegers, zoals drugsverslaafden, dak- en thuislozen en niet-verslaafde (veel)plegers van relatief kleine vermogensdelicten. Een psychische stoornis vormt, anders dan bij de strafrechtelijke opvang verslaafden (sov), geen contra-indicatie zich voor het opleggen van de maatregel. De wetgever rechtvaardigt het samenbrengen van de verschillende typen veelplegers op basis van veel voorkomende kenmerken, waarbij wordt verwezen naar een leven op straat, een gebrek aan binding en structuur en weinig zelfredzaamheid. De wetgever verbindt daaraan de consequentie dat de verschillende groepen een gedifferentieerde tenuitvoerlegging vereisen. De memorie van toelichting bij het wetsvoorstel isd spreekt in dit kader over 'bijzondere regimaire voorzieningen' en 'specifieke detentiemodaliteiten voor de verschillend geaarde subgroepen'.*

Hier wordt aan voldaan door aan aanbieden van de verschillende interventies. Er wordt individueel een programma opgemaakt waarbij gekeken wordt naar de problematiek van de stelselmatige dader.

8.2 niet (of gedeeltelijk) gerealiseerde punten.

Binnen de groep stelselmatige daders is een hoog percentage (hard)drugsverslaafd. Naast het gebruik van harddrugs heeft meer dan 50% een psychische stoornis. Deze combinatie maakt dat het een moeilijke doelgroep is om mee aan de slag te gaan.

Door ondeskundigheid kunnen er in de omgang met psychisch gestoorde stelselmatige daders onveilige situaties ontstaan. Het bevreemd mij dan ook om te concluderen dat uitgerekend bij justitie een achterstand is qua scholing. Binnen de penitentiaire inrichtingen staat het punt veiligheid voor personeel en gedetineerden bovenaan. Bij elke beslissing die genomen wordt dient men eerst naar de veiligheid te kijken.

Als je met mensen

gaat werken die lijden aan een psychische stoornis is het in mijn ogen een vereiste om op de hoogte te zijn van de diversiteit aan stoornissen en de symptomen daarvan.

Dit punt is bij lange na niet gerealiseerd. Uit mijn onderzoek blijkt dat slechts 30% van de PIW-ers een extra cursus heeft gevolgd van slechts 5 dagdelen. Tijdens mijn onderzoek bleek ook dat de betrokken 30% procent van de PIW-ers heeft aangegeven dat zij dit veel tekort vonden. Dit is in een evaluatierapport aangegeven aan alle betrokken partijen.

Buiten het volgen van een extra ISD- cursus loopt de inrichting ver achter met het aantal PIW-ers wat zijn MBO heeft afgerond. Hier dient een inhaalslag gemaakt te worden om de deskundigheid op de werkvloer te realiseren.

**De beleidsstukken gaan ervan uit dat de motivatie en het leervermogen van de isd-ers beperkt zijn. De verwachting is daarom dat het merendeel van de tot isd veroordeelde veelplegers niet aan de reïntegratietrajecten zal deelnemen en als gevolg daarvan in het basisregime zal verblijven. Van de inrichtingen wordt verwacht dat zij voorzien in een stimulerend klimaat, dat de gedetineerden aanzet om aan reïntegratieprojecten deel te nemen. Iedere isd-er wordt daartoe een p.i.w.-er als mentor toegewezen. Met behulp van 'motivational interviewing' zullen de mentoren de ongemotiveerde gedetineerden moeten aansporen om alsnog aan een reïntegratietraject deel te nemen.*

Er wordt dus van de inrichting verwacht dat zij voorzien in een stimulerend klimaat. Onder een stimulerend klimaat wordt verstaan dat de stelselmatige daders aangezet worden om deel te nemen aan reïntegratieprojecten. Het stimulerende klimaat wat in de PI Haaglanden wordt gecreëerd is dat wanneer men niet meewerkt in een sober regime verblijft. Het volgen van trajecten zorgt ervoor dat je op een afdeling komt waar je meer privileges en een uitgebreider dagprogramma hebt. Dit zorgt er in de praktijk wel voor dat de aanloop van stelselmatige daders die gemotiveerd zijn groter is dan de capaciteit op die afdelingen.

Het toewijzen van mentoren verloopt niet goed. Er is 1 afdeling die dit wel doet maar er verder geen invulling aan geeft. De andere afdelingen werken (nog) niet met mentoren. De reden die men aangeeft waarom er niet met mentoren wordt gewerkt is tweeledig. Aan de ene kant is er het tijdsgebrek. Door het inkrimpen van het dagprogramma van 7:30 tot 21:00 uur naar 7:30 tot 17:00 uur is de werkdruk aanzienlijk toegenomen. Het aantal activiteiten op een dag is nagenoeg hetzelfde gebleven alleen is de tijd waarin deze activiteiten gegeven worden verkort met vier uur.

Dit zorgt vanzelfsprekend al voor een hogere werkdruk. Naast het tijdgebrek is het aantal gedetineerden toegenomen. Er zijn immers sinds twee jaar duo-cellen waardoor de capaciteit in het Huis van Bewaring vergoot is met 32 gedetineerden. De groep stelselmatige daders is een doelgroep die veel zorg en aandacht nodig heeft. Het is in de praktijk een bewerkelijke doelgroep (veel verslaafd en of psychisch gestoord) waardoor er nog meer werkdruk ontstaat.

De toegenomen werkdruk is één van de twee redenen die aangegeven wordt als oorzaak van de slechte invulling van het mentorschap. De andere reden is het gebrek aan kennis. Geen van de PIW-ers die ik heb gesproken kon mij vertellen wat de maatregel precies inhoudt. Er is een globaal beeld van twee jaar gedetineerd zitten en het ontlasten van de maatschappij. Er was echter geen PIW-er die mij precies kon vertellen wat de maatregel inhoudt en wat de mogelijkheden en onmogelijkheden zijn binnen de maatregel. Dit is mijn inziens een kwalijke zaak als men bij de stelselmatige daders een gedragsverandering wil bewerkstelligen. Als er geen mentor – cliënt gesprekken worden gevoerd, of deze worden gevoerd zonder de benodigde kennis van zaken is het in mijn ogen niet haalbaar om de stelselmatige dader te motiveren.

8.3 samenwerking externe partners.

De samenwerking met externe partners verloopt niet goed. De samenwerking in aanloop naar de oplegging van de maatregel ISD verloopt naar behoren. Echter wanneer de stelselmatige dader de maatregel opgelegd krijgt duurt het (veel) te lang voordat er een programma of traject uitgezet wordt door de reclassering in samenspraak met de stelselmatige dader. Het duurt in het gunstigste geval een maand of drie voordat er iemand van de reclassering bij de stelselmatige dader langs komt om het een en ander duidelijk te maken. Dit is na de strafoplegging van de maatregel ISD en dus reken ik de fase van pré ISD niet mee. Dit komt doordat de reclassering onderbezet loopt in de inrichting. Er zijn twee medewerkers van de reclassering aanwezig binnen de inrichting en deze hebben maximaal 190 cliënten. Dit leidt tot de huidige situatie waarmee alle partijen gedupeerd worden. Vaak weten de PIW-ers op de afdelingen niet of er al een reclasseringmedewerker is langs geweest bij de stelselmatige dader. Ook hier zorgt de hoge werkdruk voor slechte communicatie.

8.4 samenvatting:

Het opleggen van de maatregel ISD aan de stelselmatige daders heeft er in een paar jaar voor gezorgd dat het veiligheidsgevoel onder de burgers weer wat toeneemt. Dit is op korte termijn bereikt met het opsluiten van de top 500-1000 stelselmatige daders. Het zijn tevens de 2 enige punten die bereikt zijn en hierdoor wordt de doelstelling maar voor de helft ingevuld.

De scholing en het volgen van speciale cursussen om te werken met de stelselmatige daders is onvoldoende. Er worden geen motiverende mentorgesprekken gehouden door het gebrek aan scholing dan wel ISD cursus. Naast het gebrek aan kennis is er een ander probleem waar de PIW-ers onder lijden. Dit is de hoge werkdruk. Voor de groep ISD'rs die wel willen maar niet kunnen is geen goed programma op te stellen. Deze mensen zouden zo snel mogelijk naar een GGZ moeten. In de praktijk blijven deze stelselmatige daders op een basis regime zitten tot de laatste paar maanden van hun maatregel.

9.0 Conclusies:

9.1 conclusie doelstellingen

De doelstelling voor de maatregel ISD bestaat uit 2 gedeeltes. Het eerste gedeelte komt neer op het verhogen van het veiligheidsgevoel onder de burgers en het verminderen van de criminele activiteiten van de stelselmatige daders. Deze doelstelling is op de goede weg om het beoogde resultaat in 2008-2010 te behalen zoals omschreven in het veiligheidsprogramma wat opgesteld is ten tijden van het kabinet van Balkenende 1. Het tweede gedeelte verloopt tot nu toe niet zoals men in de theorie omschreven heeft. Het behalen van de uiteindelijke gedragsverandering blijkt nog nergens uit. Er is ten tijden van schrijven pas 1 stelselmatige dader die zijn maatregel erop heeft zitten. Deze is mislukt in die zin dat hij niet in een extramurale fase de maatregel heeft kunnen afronden.

Er mankeert nog te veel in de inrichtingen om een daadwerkelijke gedragsverandering zoals omschreven in de theorie te bereiken.

9.2 conclusie leervermogen.

De groep stelselmatige daders die wel gemotiveerd is maar niet het leervermogen heeft om deel te nemen aan een traject valt tussen wal en schip. Door de slechte samenwerking met externe partners in de zorginstellingen zoals de GGZ blijven deze stelselmatige daders op een afdeling met een basis regime. Er wordt op deze afdelingen niets ondernomen om gedragsverandering te bereiken. De stelselmatige dader met een tekort aan

leervermogen komt niet aan bod en de praktijk wijst uit dat hij tot de laatste drie maanden van zijn maatregel in een basis regime verblijft alvorens hij een (kort) traject kan volgen.

9.3 conclusie ISD cursus

De personeelsleden die de cursus ISD hebben gevolgd komen gezamenlijk tot de conclusie dat deze niet toereikend is. Dit hebben zij direct na het volgen van de cursus in samenspraak met het hoofd van de afdeling aangegeven in een evaluatie rapport. Dit is inmiddels 2 jaar geleden en zij hebben hier nooit een reactie over ontvangen, noch het afdelingspersoneel, noch het hoofd van de afdeling.

Als de ISD cursus toereikend zou zijn geweest hadden de PIW-ers in ieder geval de kennis gehad om de gedetineerden een basis aan informatie te geven. Dit is niet het geval de PIW-ers die de cursus hebben gevolgd hebben nog altijd geen beeld over de maatregel ISD.

9.4 conclusie scholing personeel

Uit mijn onderzoek blijkt dat slechts 35% in het bezit is van een MBO-SPW diploma. Als je daar de HBO'ers bij telt kom je nog niet op 50%. Dit is veel tekort voor een professionele organisatie die de maatregel ISD een goede en juiste invulling wil geven.

Het aantal stelselmatige daders met een psychische stoornis is ruimschoots toegenomen. Wil je er voor zorgen dat het personeel op de juiste manier met deze doelgroep omgaat dien je voldoende geschoold personeel aanwezig te hebben.

9.5 Samenvatting:

De doelstelling van de maatregel ISD is tweeledig. De doelstelling van het langer opsluiten van de stelselmatige daders en het verhogen van het veiligheidsgevoel onder de burgers wordt behaald. Echter de tweede doelstelling het realiseren van een gedragsverandering is nog niet vast te stellen. De voortekenen zijn echter niet positief en het valt op dat men in de extramurale fase snel terugvalt en het percentage stelselmatige daders wat binnen een korte periode weer intramuraal zit erg hoog is.

Er zijn vier verschillende groepen stelselmatige daders te onderscheiden.

- 1- niet gemotiveerd en een beperkt leervermogen
- 2- niet gemotiveerd maar wel voldoende leervermogen
- 3- wel gemotiveerd maar geen leervermogen
- 4- wel gemotiveerd en toereikend leervermogen.

Voor de 3^e groep valt tussen wal en schip. Er is in de inrichting niet voldoende tijd en deskundigheid om met deze groep een traject te volgen. Deze groep zou zo snel mogelijk door moeten naar de GGZ maar deze overgang verloopt moeizaam door de slechte samenwerking.

Het leervermogen wordt door de psycholoog bepaald en voor het volgen van de interventies wordt een IQ van minimaal 80-100 verwacht.

Het aanbod van de interventies is goed gevarieerd en op maat gesneden voor de meest voorkomende problematiek.

Op het gebied van scholing is er een grote achterstand. Dit is zorgelijk omdat onder de stelselmatige daders veel dubbele problematiek heerst. Er is een hoog percentage dat naast een verslaving een psychische stoornis heeft.

Uit onderzoek blijkt dit om meer dan 50% van de stelselmatige daders te gaan. De behandeling van de stelselmatige daders vraagt om een professionele aanpak en hiervoor zijn te weinig PIW-ers geschoold. Ook het aanbieden van een speciale ISD cursus heeft een ruime achterstand.

Het werken met mentoren gebeurt niet of niet goed. De oorzaak hiervan is dat de kennis onder de PIW-ers niet toereikend is en de werkdruk te hoog.

10.0 Wat heeft de inrichting tot nu toe gedaan?

10.1 Mailing

Het personeel ontvangt regelmatig mail waarin het aantal ISD'rs vermeld staat. Hierop staat wie waar zit en hoelang de veelpleger al veroordeeld is. Ook is op de lijst te lezen of de veelpleger gemotiveerd is of niet. Er is ook een paar keer een mail verstuurd waarin iedereen uitgenodigd wordt om een bijeenkomst bij te wonen over het onderwerp ISD.

Informatie over de maatregel ISD heb ik nog niet gelezen via de mail.

Wel wordt er regelmatig gevraagd om een voortgangsrapportage te schrijven over een isd'er. Dit is noodzakelijk om het gedrag van de gedetineerde te bespreken bij de rechter. De meeste collega's weten dit echter niet maar vullen het wel in.

10.2 Informatie folder:

Er is door het hoofd ISD een folder gemaakt.

Deze folder verschaft informatie over de maatregel ISD en is gemaakt voor de gedetineerden.

In de folder wordt stilgestaan over het waarom iemand is veroordeeld tot ISD.

Er wordt in grote lijnen uitgelegd wat de maatregel ISD betekent. In het kort staat er dat je 2 jaar opgesloten zit en dat je in deze periode kunt werken aan een goede terugkeer in de maatschappij.

Er wordt in de folder uitgelegd voor wie de maatregel bestemd is en dat het in het bijzonder is gericht op de aanpak van de veelplegers.

Ook staat er in de folder kort beschreven wat de maatregel biedt. Dit is:

- het volgen van cursussen
- het opstellen van een trainingsprogramma.
- mogelijkheid om onder toezicht te oefenen met de vrijheid en geleerde vaardigheden.

In de folder worden redenen gegeven om mee te doen. De redenen die aangegeven worden zijn:

- omdat je genoeg hebt van de gevangenschappen
- omdat je je kinderen graag zou willen zien opgroeien
- omdat je eigenlijk gewoon thuis voor de televisie wilt zitten.
- omdat je echt werk zou willen hebben i.p.v. veelpleger
- omdat je genoeg hebt van je verslaving en de problematiek hier omheen.

Aan het eind van de folder wordt kort uitgelegd hoe men mee kan werken.

De veroordeelde dient mee te werken aan de RISc en de rapportage. En in je gedrag moet zichtbaar zijn dat je gemotiveerd bent.

De folder biedt goede informatie. Het geeft een helder beeld van wat er van de gedetineerden verwacht wordt. Hoe de maatregel in grote lijnen in elkaar steekt en waarom je tot deze maatregel veroordeeld bent. Wat echter gelijk opviel was dat bijna niemand van de folder afweet. Verschillende afdelingen heb ik bezocht. Uiteindelijk vond een collega ergens onder in een laaije het laatste foldertje.

Zelf was ik ook niet op de hoogte van het bestaan van de folder.

Een kanttekening op de folder is echter wel dat erin staat dat wanneer men vragen heeft over ISD men als gedetineerden bij het afdelingspersoneel terecht kan. Dit werkt in de praktijk niet omdat de kennis bij het personeel minimaal is.

10.3 Bijscholing personeel:

Er is door de organisatie gekozen om 13 personeelsleden van de C-afdeling naar een ISD cursus te sturen. Dit was als voorbereiding op de komst van deze doelgroep. De cursus zou in eerste instantie 14 dagen duren. Door de bezuinigingen is toen de cursus ingekort tot 3 dagen. Dit was tot grote ontevredenheid van de lerares en personeel. De 3 dagen waren niet toereikend om de problematiek die met deze doelgroep gepaard gaat te bespreken en ook de uitleg van de maatregel is niet aan bod gekomen. De cursisten hebben hun ongenoegen hieromtrent verwerkt in een evaluatierapport.

10.4 Reclassering in de inrichting:

Er zijn twee reclasseringsambtenaren in de inrichting die zich bezig houden met het wel en wee van de ISD'rs.

In de praktijk zijn deze echter voornamelijk bezig met de randgevallen de gedetineerden die de meeste aandacht nodig hebben. De twee reclasseringsambtenaren zijn beperkt in hun tijd en de groep is in mijn optiek ook te groot. Momenteel verblijven er in de PI Haaglanden 190 ISD'rs.

Dit is door de omvang moeilijk werken zeker als je daarbij meerekent dat het een groep is die door hun problematiek (verslaafd/psychische stoornissen/of beide) veel aandacht vraagt.

10.5 Aparte afdeling.

Er is in de inrichting gekozen om een afdeling te gebruiken voor ISD'rs die gemotiveerd zijn. Dit was voorheen een afdeling die gespecialiseerd was in het verzorgen van verslaafde veelplegers die veroordeeld waren tot SOV(strafrechtelijk opvang verslaafde). De SOV maatregel was eigenlijk de zelfde maatregel als de ISD

maatregel met dit verschil dat het uitsluitend om verslaafde stelselmatige daders ging. Dit is aangepast en de SOV maatregel is omgedoopt in de ISD maatregel. Het voordeel van het feit dat de SOV afdeling er al was is dat er voldoende geschoold personeel op deze afdeling werkt. Het nadeel is dat de veroordeelde daar pas ,als alles meezit, na 6 tot 12 terecht kan.

Er is voor dit personeel niet veel verandert. De doelgroep die zij hadden is nagenoeg het zelfde gebleven gezien het hoge aantal verslaafde ISD'rs.

10.6 Samenvatting

De maatregelen die door de inrichting zelf tot nu toe zijn genomen zijn niet afdoende. De kennis onder de stelselmatige daders is niet vergroot en antwoorden op hun vragen krijgen zij niet. Er is een folder gemaakt waarin de rode draad van de maatregel ISD omschreven staat. Bij het personeel komen mailtjes en uitnodigingen betreffende ISD niet aan. De mailtjes worden niet gelezen of vergeten en de bijeenkomsten wordt men niet bij betrokken. Er wordt niet aan deelgenomen omdat de bijeenkomsten tijdens de werkzaamheden georganiseerd worden en men kan niet eenvoudig weglopen vanaf de werkplek. Als mensen vrij zijn komen ze niet terug naar het werk voor dit soort bijeenkomsten. Het resultaat is dat er alleen mensen van het management aanwezig zijn bij deze bijeenkomsten en er verder niets met de informatie gebeurt. Door het ingekorte dagprogramma en de komst van de duo-cellen is de werkdruk behoorlijk toegenomen. Als je hierbij optelt dat er minder PIW-ers ingezet worden op een groter aantal gedetineerden verklaart dit al waarom iedereen de werkdruk als te hoog ervaart. Daar komt bij dat de stelselmatige daders een doelgroep is die veel aandacht opeist en veel hulpvraag heeft. Door deze hoge werkdruk moeten de PIW-ers concessies doen en kiezen zij vaak voor wat zij weten in plaats van zich te verdiepen in nieuw materiaal.

10.7 Tot slot:

Mijn mening is dat ik me goed kan vinden in het bestrijden van de overlast. De stelselmatige daders bezorgen de maatschappij een veel overlast en hier moet wel wat aan gedaan worden. Het veiligheidsgevoel van de burgers in de maatschappij was te laag en dit maakt het leven niet aangenamer. Veiligheid is belangrijk en als de samenleving zich niet meer veilig voelt dienen er maatregelen genomen te worden. Momenteel is het beleid echter op het opsluiten gericht en komt er van behandeling te weinig terecht.

Het twee jaar opsluiten van een stelselmatige daders is in mijn ogen alleen gerechtvaardigd wanneer er door interventies en motiverende gesprekken met mentoren gewerkt wordt aan een gedragsverandering. Het drukke dagprogramma, het tekort aan personeel op de werkvloer, het gebrek aan kennis over de maatregel, de grote aantallen gedetineerden op de afdelingen en het gebrek aan scholing zorgt ervoor dat de maatregel niet goed uitgevoerd wordt.

Als de problemen die er nu zijn niet opgelost worden kan de maatregel mijn inziens niet verantwoorden. Het twee jaar opsluiten van een stelselmatige dader omdat hij voor de vijfde keer een paar pannen heeft gepikt bij Blokker is dan in mijn ogen een onmenselijke straf.

Dit is wat er nu in de praktijk gebeurt en het is onrechtvaardig, omdat een straf van 2 jaar niet in verhouding staat met het strafbare feit wat gepleegd is.

Dit onderzoek heeft plaats gevonden in de Penitentiaire Inrichting Haaglanden in de vestiging Zoetermeer. De inrichting is gevestigd aan de Rokkeveenseweg nummer 50. Voor informatie kunt u terecht bij mijn contactpersoon mevr. Jos Bentley hoofd afdeling A/D. Mevrouw Bentley treedt ook op als informant mocht u extra informatie nodig hebben. Het telefoonnummer waarop zij bereikbaar is: 0707804000.

Michael van Delft.

11.0 Literatuurlijst:

11.1 Internet

- www.om.nl
- www.juridischdagblad.nl
- www.dji.nl
- www.nieuwsbank.nl
- www.wetboek-online.nl
- www.justitie.nl

11.2 Kranten

Ik heb me op de hoogte gehouden over de gang van zaken door ook de kranten te blijven lezen. De kranten die ik voornamelijk heb gelezen waren de Trouw en NRC-NEXT.

11.3 geschreven literatuur:

-Basisboek kwalitatief onderzoek, Baarde,De Goede en Teunissen tweede geheel herziene druk isbn 90-207-3179-3

- Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming | Advies De Inrichting voor Stelselmatige Daders-april2007

- Naar een veilige samenleving, nota minister Donner en Remkes. 2002.

11.4 Gesproken met

Ron Wilbrink, Programmamanager ISD, PI Haaglanden.
Armando Heinsius, Trajectbegeleider, PI Haaglanden

Productverantwoording:

Het product wat ik wil gaan maken is een adviesrapport voor de directie.

De reden waarom ik voor een advies rapport aan de directie heb gekozen is dat ik hen graag wil laten inzien wat er naar mijn mening zou moeten veranderen. Door een adviesrapport aan de directie wil ik duidelijk maken dat de tweeledige doelstelling van de maatregel ISD maar voor de helft wordt ingevuld.

Dit kan niet de bedoeling zijn en ik wil de directie dan ook graag d.m.v. een adviesrapport benaderen om de andere helft van de doelstelling te behalen. Ik ben me ervan bewust dat er geen mogelijkheid is om het aantal recidive op nul te brengen. Wel moeten we er naar streven om het aan recidivisten zo laag mogelijk te krijgen. Door dit adviesrapport verwacht ik daar een bijdrage aan te kunnen leveren. De theorie wil ik door dit rapport goed in de praktijk laten brengen. In het advies geef ik een antwoord op de probleemstelling en laat het voldoen aan de doelstelling : Het in kaart brengen van de maatregel, zodat het personeel en gedetineerden weet wat de inhoud van de maatregel ISD is.

Bijlage1
Vragenlijst voor de gedetineerden:

Wat betekent ISD letterlijk?:

Wat zijn de mogelijkheden van ISD?:

Wat denk je dat men met de maatregel ISD wil bereiken?:

Ben je geïnformeerd over ISD en zo ja door wie?:

Wat vind je van ISD?:

Wat denk je dat er van jou als veroordeelde verwacht wordt?:

Heb je zelf nog op of aanmerkingen?:

Ik heb besloten om 2 gedetineerden te interviewen. 1 gedetineerde is pas veroordeeld tot ISD en de ander heeft er bijna 2 jaar op zitten. Hieronder volgen de resultaten van de 2 interviews.

Het interview hieronder is van een gedetineerde die de maatregel ISD op 15-07-05 opgelegd heeft gekregen en dus nog bijna 4 maanden te gaan heeft.

Wat betekent ISD letterlijk?:

- De betekenis van ISD is iets van incidenteel daderschap, of nee iets van stelsmatige daders. Ik weet het niet precies.

Wat zijn de mogelijkheden van ISD?:

- Er zijn genoeg mogelijkheden maar je moet dan wel volledig meewerken. Ook is het belangrijk dat je de juiste reclasseringsmedewerker krijgt. De mogelijkheden hangen af van welke programma's je gaat volgen in overleg met je reclasseringambtenaar.

Wat denk je dat men met de maatregel ISD wil bereiken?:

- Om zo lang mogelijk mensen van de straat te houden en eventueel iets aan je verslavingsprobleem te doen. Maar men vergeet dat je hiervoor gemotiveerd moet zijn.

Ben je geïnformeerd over ISD en zo ja door wie?:

- Eerst vraagt de reclassering aan je of je mee wilt werken met de maatregel. Na ongeveer 6 maanden wordt je uitgelegd wat de bedoeling is door de reclasseringsambtenaar.

Wat vind je van ISD?:

- heeft pluspunten maar ook min punten.

Pluspunten zijn: als je serieus wilt zijn er mogelijkheden.

Minpunten: je wordt snel teruggeplaatst. Als je 1 misstapje maakt zoals een biertje drinken wordt je gelijk uit je programma gezet en teruggeplaatst naar de gevangenis. Als je geen ISD hebt mag je wel blijven en als je wel ISD hebt moet je je gelijk melden bij de politie.

Wat denk je dat er van jou als veroordeelde verwacht wordt?:

- dat je meedoet aan een programma. Maar als je voor je gevoel er niet in past maakt het extra moeilijk. Ik heb het gevoel gehad programma's te moeten volgen waar ik me niet in kon vinden.

Heb je zelf nog op of aanmerkingen?:

- ik heb verder geen op of aanmerkingen. Ik denk dat ik het meeste wel gezegd heb. Wel heb ik nog een vraag aan jou over boetes. Er wordt gezegd dat boetes bevroren worden als je een ISD maatregel hebt. Ik heb nu bijna twee jaar ISD maar het is me nog altijd niet duidelijk.

-

Vragenlijst gedetineerden:

Betrokkene heeft de maatregel ISD nu 4 weken opgelegd gekregen hieronder volgt de uitgetypte versie van het interview wat ik bij hem heb afgenomen.

Wat betekent ISD letterlijk?

- Betrokkene geeft aan geen idee te hebben wat ISD betekent.

Wat zijn de mogelijkheden van ISD?

- Betrokkene geeft aan dat hij verhaaltjes heeft gehoord en dat dit geen duidelijk beeld schept. Zou graag duidelijkheid willen van de persoon die hem 2 jaar lang onder begeleiding neemt?

Wat denk je dat men met de maatregel ISD wil bereiken?

- Betrokkene denkt dat men wil voorkomen dat hij terugvalt in het plegen van winkeldiefstallen. Verder is hij van mening dat men hem op het goede pad wil helpen zonder drugsgebruik.

Ben je geïnformeerd over ISD en zo ja door wie?

- Betrokkene geeft aan dat hij niet geïnformeerd is over ISD. Er is wel een tijdje geleden een rapportage gemaakt door iemand van de reclassering/parnassia maar er is hem toen niets verteld.

Wat vind je van ISD?

- Betrokkene zegt nog geen beeld te hebben van ISD.

Wat denk je dat er van jou als veroordeelde verwacht wordt?

- Waarschijnlijk volledige medewerking.

Heb je zelf nog op en/of aanmerkingen?

- Betrokkene wil graag naar de K-afdeling. Dit wil hij omdat hij denkt dat daar meer sport is en hij meer begeleiding op die afdeling verwacht. Volgens betrokkene loopt daar altijd wel iemand rond van ISD.

Bijlage 2

interview programmamanager

Wat betekent ISD?:

Hoeveel procent is verslaafd en of heeft een psychische stoornis?:

Wat zijn de mogelijkheden voor iemand die veroordeelt is tot ISD?:

Wat is de doelstelling van ISD?:

Denk je dat deze bereikt wordt?:

Welke maatregelen heeft de inrichting genomen voor deze doelgroep?:

Welke rol spelen piw'ers/ groepsleiders?:

Hoe denk je dat het draagvlak (attitude, werkhouding) van het personeel is?:

Hoe wordt het personeel geïnformeerd?:

Wordt het personeel bijgeschoold?:

Met welke instanties wordt er samengewerkt?:

Zijn er al cijfers bekend?:

Er schijnt een risk analyse te worden gemaakt zo ja wie doet dit?:

Hieronder heb ik een samenvatting van het interview met het hoofd van de ISD. Ik heb niet alles letterlijk opgeschreven omdat het interview 5 kwartier duurde. De hoofdpunten uit de vragen die ik gesteld heb type ik uit.

Wat betekent ISD?:

- Inrichting stelselmatige daders

Hoeveel procent is verslaafd en of heeft een psychische stoornis?:

- 90 procent van de tot ISD veroordeelde gedetineerden heeft een verslavingsproblematiek. Bij ruim 30% hiervan is sprake van een dubbele diagnose wat inhoudt dat men buiten de verslavingsproblematiek ook te maken heeft met een psychische stoornis.

Wat zijn de mogelijkheden voor iemand die veroordeelt is tot ISD?:

- De mogelijkheden liggen vooral in het feit dat men voor de gemotiveerde ISD'ers een traject uitzet van 2 jaar. In deze 2 jaar is het de bedoeling dat de gedetineerden gefaseerd van intramuraal naar extramuraal wordt begeleidt. In deze 2 jaar werkt men tevens aan de problematiek waardoor men telkens weer strafbare feiten pleegt. Als iemand bijvoorbeeld een agressie probleem heeft wordt er in de 2 jaar dat hij de maatregel heeft veel aandacht besteedt aan agressie trainingen etc.

Wat is de doelstelling van ISD?:

De doelstelling is tweeledig.

Ten eerste: er het beschermen van de maatschappij. Er zijn veel klachten van middenstanders die veel last ondervinden van diefstal en vanuit de maatschappij dat men zich niet meer veilig voelt op straat.

Ten tweede: er moet in deze twee jaar een gepast behandelprogramma worden aangeboden wat zich richt op positieve reïntegratie. Om het uiteindelijke doel te hebben dat de veroordeelde niet meer recidiveert. Vooral dit laatste doel lijkt een utopie omdat deze doelgroep vaak al veel behandelplannen e.d . hebben meegemaakt.

Denk je dat deze bereikt wordt?:

Het eerste doel wordt goed bereikt. Dit blijkt uit onderzoekcijfers. De burgemeesters laten graag de cijfers zien van het dalende aantal strafbare feiten. Het tweede doel is moeilijker te realiseren. Zoals eerder uitgelegd.

Welke maatregelen heeft de inrichting genomen voor deze doelgroep?:

Er zijn voor deze doelgroep inmiddels twee afdelingen ingericht als ISD afdelingen en 1 afdeling voor gemotiveerde afdelingen een zogenoemde trajectafdeling.

Er zijn 4 mensen van reclassering werkzaam binnen de inrichting. Deze 4 mensen zijn uitsluitend werkzaam voor de ISD gedetineerden.

Welke rol spelen piw'ers/ groepsleiders?:

De rol die zij spelen is erg belangrijk. Er wordt van de piw'ers en groepsleiders verwacht dat zij proberen om de ISD'er te motiveren om deel te nemen aan een traject. Dit is erg belangrijk en een voorwaarde om deel te kunnen nemen aan een traject op een trajectafdeling. Van de piw'ers wordt verwacht om de ISD'ers dat duwtje te geven de goede richting in. Dit vereist een stukje intrinsieke motivatie van de piw'ers.

Momenteel worden er weinig tot geen motivatiegesprekken gevoerd.

Hoe denk je dat het draagvlak (attitude, werkhouding) van het personeel is?:

Momenteel is er weinig draagvlak onder het personeel. Dit blijkt onder andere uit het aantal motiveringsgesprekken wat er gevoerd wordt. We hebben ook te maken met een verandering van doelgroep en hierdoor werken er mensen op afdelingen met een doelgroep waar ze niet voor gekozen hebben. De planning is om iedereen de keus te geven om op de afdeling te blijven en wanneer men dit niet wil kan men een voorkeur uitspreken voor een andere afdeling. We hopen hiermee het draagvlak wat groter te maken en het gevoel van verantwoording voor de ISD'ers te vergroten.

Hoe wordt het personeel geïnformeerd?:

Het personeel wordt onder andere op de hoogte gesteld door informatie bulletins via de mail. Iedereen ontvangt deze mail en kan hier in lezen hoe de stand van zaken is.

Wordt het personeel bijgeschoold?:

Momenteel is er alleen op de C-afdeling een groep op cursus geweest. Het is echter wel de bedoeling dat iedereen bijgeschoold wordt maar exacte datums zijn nog niet bekend.

Met welke instanties wordt er samengewerkt?:

Ketenpartners met wie er word samengewerkt:

- gemeente, de ISD'rs vallen onder gemeente Den- Haag.
- politie
- reclassering organisaties
- het openbaar ministerie (rechter en officier van justitie)
- advocatuur
- de directeur van de ISD- inrichting is verantwoordelijk voor de 2 jaar.

Zijn er al cijfers bekend?:

Momenteel zijn er nog geen cijfers bekend. De maatregel is dan ook net twee jaar oud. Er is inmiddels pas 1 gedetineerde klaar met de maatregel en deze is vanuit een gesloten setting naar buiten gegaan.

Er schijnt een RISc analyse te worden gemaakt zo ja wie doet dit?:

RISc staat voor risico inventarisatie schaling. Hierin wordt de gehele doopcel van de gedetineerden gelicht en kijkt men naar wat hij in het verleden allemaal gedaan heeft.

En wat denk je met de veroordeelde te kunnen doen als hij straks de ISD maatregel opgelegd heeft gekregen. Vanuit het RISc komt dus een maatregel rapport en een maatregelrapport wordt voorgelegd aan de rechtbank. De rechter bekijkt het rapport en zegt dan als hij dit gaat uitvoeren binnen de inrichting ga ik ermee akkoord. En krijgt de gedetineerde ISD.

Het RISc wordt door de reclassering opgemaakt.

Ik bedank dhr Wilbrink voor de tijd en de extra informatie. Het was een erg leerzaam gesprek waarin veel informatie op me afkwam.

Bijlage 3

Vragenformulier PIW-ers:

Hieronder heb ik de vragenlijst die ik heb gemaakt om het personeel op de afdelingen te interviewen. De lijst is anders als die ik gebruik bij de veroordeelde ISD'er.

Wat betekent ISD?:

Wat is de doelstelling van ISD?:

Is er wat is er in je werkzaamheden veranderd door de doelgroep?:

Wat vind je van ISD?:

Hoe ben je over de ISD maatregel geïnformeerd?:

Ben je bijgeschoold om te gaan werken met deze doelgroep?:

Hoeveel overtredingen/misdrijven denk je dat iemand moet begaan om het predikaat ISD te kunnen krijgen?

Heb je nog eventuele opmerkingen over ISD?:

Om een beeld te krijgen hoe het personeel tegenover ISD staat heb ik besloten om van 2 afdelingen een personeelslid te interviewen.

Allereerst interview ik een collega van de B-afdeling. Dit is een afdeling met 66 gedetineerden. Op deze afdeling heeft men ook te maken met zogenaamde duo-cellen. Voorheen waren er 48 gedetineerden op deze afdeling en dit is door de komst van duo-cellen verhoogd naar 66 gedetineerden. Nu worden dit 66 ISD gedetineerden. Dit verloopt stapsgewijs en staat nog in de kinderschoenen.

Hieronder volgt de uitgetypte versie van het interview.

Wat betekent ISD:

ISD'ers zijn volgens mij veelplegers. Ik weet dat de voorloper van ISD SOV was. SOV betekent Strafrechtelijk-Opvang- Verslaafde. Het hield eigenlijk in dat verslaafde veelplegers een maatregel opgelegd kregen van twee jaar. In die twee jaar moesten zij verplicht afkicken en werd er gewerkt en de terugkeer in de maatschappij. Dit deed men door de maatregel te faseren van intramuraal naar extramuraal. In de laatste fase deze 6 maanden was het de bedoeling om een baan en een huis te vinden.

Waarom dit afgeschaft is weet ik niet precies, maar het had volgens mij te maken met het feit dat je er niet van uit kan gaan dat een veelpleger verslaafd is.

Dus ISD betekent volgens mij letterlijk Inrichting Stelselmatige Daders.

Wat is de doelstelling van ISD?:

De doelstelling is om de veroordeelde veelpleger voor een langere tijd van de straat te houden. En om in de 2 jaar eraan te werken dat betrokkene geen criminele activiteiten meer verricht als hij vrij komt.

Het van de straat houden is voor het veiligheidsgevoel van de maatschappij. De veelplegers zorgen voor een onveilig gevoel bij een hoop mensen in de maatschappij.

Is er wat is er in je werkzaamheden veranderd door de doelgroep:

Nee niet echt. Wel merk ik dat de gedetineerden minder te besteden hebben. Dit merk je goed met het uitdelen van het eten. Deze doelgroep komt allemaal hun maaltijd halen en vragen continu voor extra zaken zoals suiker extra maaltijd ed. Voorheen hoefde veel gedetineerden hun maaltijd niet en ergerde ik me altijd aan het feit dat er zoveel eten weggegooid werd.

De werkzaamheden verder zijn in mijn ogen niet veranderd.

Wat vind je van ISD

Persoonlijk vind ik het wel goed dat er wat gedaan wordt aan deze overlastcategorie. Ik heb alleen mijn twijfels of dit het resultaat zal opleveren wat we hopen te halen. Ik zie dat er geen tijd en geld is voor extra scholing en dergelijke. Er wordt veel bezuinigd binnen het gevangeniswezen. De bezuinigingen hebben geleid tot het feit dat je eigenlijk geen tijd meer hebt om een persoonlijk gesprek met iemand te houden. De tijd die je hebt besteed je aan de urgente gevallen.

Hoe ben je over de ISD maatregel geïnformeerd?

Via de mail en in teamvergaderingen. Verder hoor je wel eens wat van je collega's. Ik zie het ook wel weer we veranderen voor mijn gevoel regelmatig van doelgroep.

Dit is weer nieuw volgens mij hebben de meeste collega's zoiets van we zien het wel.

Ben je bijgeschoold om te gaan werken met deze doelgroep?

Nee, ik heb (nog) geen bijscholing gehad. Ik vind dit wel jammer maar dit zal ook wel een uitwerking zijn van de bezuinigingen. Ook speelt denk ik de druk om iedereen bij te scholen op het gebied van bedrijfshulpverlening een grote rol. De regering heeft veel druk op dit onderwerp gelegd en dit heeft momenteel de hoogste prioriteit. Wel heb ik begrepen dat de ISD doelgroep veel stoornissen bevatten daarom zou ik het wel prettig vinden om zaken op tijd te signaleren. Ook vanuit het puntje veiligheid is het zeker handig om bepaalde stoornissen tijdig te signaleren.

Hoeveel overtredingen/misdrijven denk je dat iemand moet begaan om het predikaat ISD te kunnen krijgen?

Ik heb geen idee. Oké, als ik een aantal moet geven schat ik dat je een keer of 15 opgepakt moet worden om in aanmerking te komen voor de maatregel ISD.

Heb je nog eventuele opmerkingen over ISD?

Nee, ik heb geen aanvullende opmerkingen en wens jou veel succes met het voltooien van je opleiding. En dat je nog maar lang bij ons mag blijven werken.

Na het interviewen van een collega van de B-afdeling heb ik een collage van de C-afdeling geïnterviewd. De C-afdeling werkt al wat langer met ISD-gedetineerden.

Mijn interview is echter met iemand die nog niet zo lang op de C-afdeling werkt maar wel langere tijd in het gevangeniswezen(7 jaar).

Wat betekent ISD?:

Inrichting Stelselmatige Delinquenten. Ik noem het veelplegers die een straf van 2 jaar krijgen opgelegd.

Wat is de doelstelling van ISD?:

Het terugdringen van de veelplegers. Er is in Nederland een grote groep veelplegers die voor veel overlast zorgen in de maatschappij. De ISD straf is om dit te verminderen.

Is er wat is er in je werkzaamheden veranderd door de doelgroep?:

Ja, je krijgt meer vragen. Ik heb hiervoor in de gevangenis gewerkt en daar was alles koek en ei. De vragen die je daar kreeg was nog niet de helft van wat er hier op je afkomt. De doelgroep op zich is een groep die veel aandacht en tijd vraagt. Verder in de werkzaamheden is er niet echt veel veranderd het begeleiden is het zelfde.

Wat vind je van ISD?:

Ik heb er niet echt een mening over. Ik vind het wel goed dat er wat aan de overlast van de veelplegers wordt gedaan maar verder heb ik er geen mening over.

Hoe ben je over de ISD maatregel geïnformeerd?:

Toen ik hier kwam werken door mijn collega's. Ik wilde graag weer in het huis van bewaring werken en toevalligerwijs kreeg ik te maken met ISD 'ers. Ik heb me er eerlijk gezegd verder niet in verdiept.

Ben je bijgeschoold om te gaan werken met deze doelgroep?:

Nee, ik heb geen extra cursus of opleiding gevolgd. Wel heb ik de opleidingen die verplicht waren afgemaakt. (dit zijn de basis bewaarders opleiding plus vervolg cursus). Hier werden wel wat stoornissen behandeld maar dit is nu al meer dan 6 jaar geleden. Ik ben dus niet up to date.

Hoeveel overtredingen/misdrijven denk je dat iemand moet begaan om het predikaat ISD te kunnen krijgen?

Ik schat een delict of 40 per jaar.

Heb je nog eventuele opmerkingen over ISD?:

Ik heb verder geen aanvullingen of opmerkingen over dit onderwerp.

Bijlage 4

Informatiefolder stelselmatige daders

Inrichtingen voor
stelselmatige daders (ISD)
Informatie voor gedetineerden

Misschien staat u er niet bij stil. Maar de vergrijpen waarvoor u bent veroordeeld, leiden tot onrust en overlast in de maatschappij. De overheid wil ervoor zorgen dat mensen zich veilig voelen in Nederland. Daarom is het Veiligheidsprogramma opgesteld. De ISD- maatregel is een onderdeel van dat programma, om het aantal veelplegers in Nederland te verminderen. Dit informatieblad informeert u over deze maatregel.

Wat betekent de ISD- maatregel?

U hebt te maken met de maatregel 'Plaatsing in een Inrichting voor Stelselmatige Daders' (ISD). Deze maatregel wordt opgelegd aan mensen die meerdere strafbare feiten hebben gepleegd. De rechter bepaalt hoe lang uw straf duurt. U verblijft op zijn hoogst twee jaar in een gevangenis. De maatregel houdt in dat u gedurende deze periode onder toezicht van justitie (of de reclassering of politie) kunt werken aan een goede terugkeer in de maatschappij.

Voor wie is de ISD- maatregel?

Om te kijken of u geschikt bent voor het ISD- programma wordt een vragenlijst bij u afgenomen. Met behulp van die vragenlijst kunnen de oorzaken van uw criminele gedrag worden vastgesteld. Eerst moet duidelijk worden of er iets aan die oorzaak kan worden gedaan. Wanneer dat zo is, wordt vastgesteld hoe we dat kunnen doen. Bovendien geeft de vragenlijst een goed beeld van u als persoon, met uw sterke en zwakke punten, uw successen en problemen. Zo wordt duidelijk op welke manier u deze maatregel het best kunt benutten.

Op grond van de informatie uit de vragenlijst maakt u afspraken over het traject dat u volgt. Daarbij werken het gevangeniswezen, de reclassering en andere instanties met elkaar samen. U kunt dus ook te maken krijgen met medewerkers van organisaties buiten de gevangenis.

De rechter heeft de ISD- maatregel aan u opgelegd omdat:

- er de afgelopen vijf jaar minstens tien keer proces-verbaal tegen u opgemaakt, waarvan één in het huidige kalenderjaar
- U de afgelopen vijf jaar drie keer of vaker veroordeeld bent geweest tot een taakstraf, vrijheidsstraf of -maatregel
- De kans groot is dat u opnieuw een overtreding zult begaan
- U 18 jaar of ouder bent

Wat biedt de ISD-maatregel u?

U draait mee in het standaard regime van de gevangenis. Maar u kunt ook de mogelijkheid benutten om aan cursussen en andere activiteiten mee te doen. Er wordt een programma voor u op maat opgesteld. Als u daarvoor kiest, kunt u een opleiding volgen en een diploma halen. En praktische zaken leren, bijvoorbeeld beter met geld omgaan. Bij alles krijgt u professionele begeleiding. In het ISD- programma kunnen de volgende activiteiten worden aangeboden:

- Training in een andere manier van leven. U leert hoe u problemen met drugs/drank/gokken kunt aanpakken en u krijgt daarbij hulp
- Scholing, beroepsopleiding en begeleiding naar werk. U kunt een diploma behalen, zodat u later makkelijker aan werk komt
- Training om terugval in criminele gewoonten te voorkomen U leert anders te reageren op situaties waarin u de controle over uzelf verliest

U krijgt zelfs de mogelijkheid om tijdens uw straf onder toezicht buiten de muren te oefenen met de vrijheid, zodat u goed voorbereid kunt terugkeren in de maatschappij.

Waarom zou u meedoen?

U kunt nu die dingen leren waar u het meeste aan heeft. Daarbij kunt u begeleiding op maat krijgen, want u werkt steeds samen met uw persoonlijke mentor. Daarmee hebt u een goede kans om het programma af te maken en zo te voorkomen dat u in oude fouten verval.

Misschien herkent u zich hierin:

- U wilt al langer iets veranderen in uw leven. Maar het lukt u niet om dit in uw eentje aan te pakken.
- U kampt met meerdere problemen en u weet niet waarmee u het beste kunt beginnen om dit op te lossen.

Het kan dan prettig zijn om daarbij hulp te krijgen. En de mogelijkheid om onder begeleiding te oefenen met wat u hebt geleerd.

Randvoorwaarden om mee te doen

De rechter heeft u de ISD- maatregel opgelegd. U moet om deel te nemen afspraken ondertekenen. Als u niet bereid bent mee te doen, draait u net als iedere andere gedetineerde mee in het standaard regime van de gevangenis.

Vragen?

U krijgt binnen de inrichting een eigen mentor toegewezen. Als u nog vragen hebt over ISD, de maatregel of het traject, kunt u die voorleggen aan uw persoonlijke mentor.

Adviesrapport ISD- maatregel

Door: Michael van Delft
Studentnummer: 20037333
Begeleider: Michel Verbaarschot
Onderwerp: Adviesrapport ISD
Inrichting: PI Haaglanden vestiging Zoetermeer.
Opleiding: HBO-SPH
Voor: Directie PI Haaglanden

Inhoudsopgave:

1.0 Inleiding:	pagina 3
2.0 Bekendheid maatregel onder PIW-ers en gedetineerden	pagina 4
2.1 Advies informatie gedetineerden	pagina 4
2.2 Advies informatie penitentiaire inrichting werkers	pagina 5
3.0 Scholing personeel	pagina 6
3.1 advies scholing	pagina 6
4.0 Samenwerking GGZ en Reclassering	pagina 7
4.1 Geestelijke Gezondheidszorg	pagina 7
4.2 Advies Geestelijke Gezondheidszorg	pagina 7
4.3 Reclassering	pagina 7
4.4 Advies Reclassering	pagina 8
5.0 Hoge werkdruk	pagina 8-9
5.1 Advies hoge werkdruk	pagina 9-10
6.0 Tot slot	pagina 10.
 Bijlage 1 digitale versie folder	 pagina 11-12
Bijlage 2 presentatie PIW-ers	pagina 13-14

1.0 Inleiding

Dit adviesrapport schrijf ik voor de Penitentiaire Inrichting Haaglanden vestiging Zoetermeer. Dit is de inrichting waar ik werkzaam ben als senior PIW-er in het Huis van Bewaring. Binnen deze inrichting verblijven gedetineerden. Naast de 'gewone' gedetineerden is er in de PI Haaglanden plek gecreëerd voor 190 Inrichting Stelselmatige Daders. Dit is maatregel van twee jaar die in het leven is geroepen om de overlast veroorzaakt door stelselmatige daders terug te dringen.

De maatregel ISD bestaat uit twee doelstellingen.

1- Zeer actieve veelplegers uit de omloop nemen. Het terugdringen van het aantal veelplegers. Nederland telt momenteel 23.000 veelplegers. Deze groep veelplegers bezorgen de maatschappij veel overlast. De veelplegers zijn verantwoordelijk voor bijna 80% van de strafbare feiten. De strafbare feiten die de veelplegers plegen zijn meestal 'kleine' feiten zoals winkeldiefstal, fietsdiefstal, tasjesroof enz. Dit zorgt ervoor dat de mensen in de maatschappij zich niet meer veilig op straat voelen. 4 jaar geleden is besloten om deze overlast categorie aan te pakken door een strafmaat van 2 jaar op te leggen waardoor de maatschappij maximaal 2 jaar ontzien wordt. Het voortzetten van de strafbare feiten wordt door deze maatregel maximaal 2 jaar belemmerd. In de 2 jaar krijgt de veroordeelde het basisregiem met basisvoorzieningen. Tenzij er duidelijke aanknopingspunten zijn voor gedragsverandering en de reële kans op recidivevermindering aanwezig lijkt. In die gevallen bestaat er de mogelijkheid tot het volgen van enkele intensieve programma's. Programma's die gevolgd kunnen worden zijn divers en er wordt dan ook verwacht dat er nauwkeurig wordt gekeken naar het verleden heden en toekomst van de gedetineerden. Kan je in zijn strafverleden bijvoorbeeld zien dat de gedetineerden vaak voor geweldsmisdrijven opgepakt wordt, kan je in overleg met de gedetineerden, adviseren om een agressie training te gaan doen. Dit zorgt er (hopelijk) voor dat de gedetineerden in de toekomst geen problemen meer heeft met agressie.

2- Persoonsgericht aanpak

De verandering is ook merkbaar in de aanpak. Als uit het verleden blijkt dat de veroordeelde al meerdere malen een agressie training heeft gedaan en elke keer zonder succes zal hij niet meer mogen deelnemen aan deze trainingen. Er wordt dan gekeken naar specifieke interventies die voor de gedetineerden ontwikkeld of toegepast moeten worden.

Ik wil me in dit adviesrapport beperken tot de tweede doelstelling. De reden waarom ik voor de tweede doelstelling kies is omdat:

1- De eerste doelstelling goed ingevuld wordt. Deze doelstelling is op de goede weg de doelstelling om 20 tot 25 procent vermindering van criminaliteit ten opzichte van het jaar 2002 te behalen in 2008. Dit is terug te lezen in het veiligheidsprogramma: 'naar een veiligere samenleving' opgesteld ten tijden van het kabinet Balkenende 1.

2- De tweede doelstelling veel te maken heeft met mijn werk als PIW-er. Er wordt in de persoonsgerichte aanpak een actieve rol verwacht van de PIW-er. Dit geeft in mijn ogen het werk meer uitdaging en diepgang. Als dit goed ingevuld wordt kunnen we een gedragsverandering van gemotiveerde stelselmatige daders bereiken.

Het rapport is geschreven voor de directie van PI Haaglanden vestiging Zoetermeer. De reden waarom ik het adviesrapport aan hen richt is omdat ik van mening ben dat zij veranderingen het snelst kunnen doorvoeren.

Zij zijn bij machte om zaken voor elkaar te krijgen. Zoals extra geld voor scholing, verandering van werkzaamheden onder de PIW-ers e.d zij hebben een goed overzicht over wat er haalbaar is en wat niet haalbaar is.

De probleemstelling die ik binnen de PI Haaglanden vestiging Zoetermeer heb geconstateerd is dat de bekendheid over de maatregel ISD niet voldoende is. Dit was één van de resultaten van mijn onderzoek naar de bekendheid over de maatregel ISD onder de PIW-ers en gedetineerden binnen de inrichting. Naast deze conclusie ontdekte ik ook andere problemen zoals het ontbreken van mentoren voor de veroordeelde ISD-rs, de matige samenwerking met de GGZ/reclassering, en de hoge werkdruk.

In mijn adviesrapport behandel ik deze zaken en geef er een advies voor om deze problemen op te lossen.

2.0 Bekendheid maatregel:

Zoals uit mijn onderzoek is gebleken is de bekendheid over de maatregel onder de Penitentiair Inrichting Werker (PIW-ers) en gedetineerden niet voldoende. Met niet voldoende bedoel ik dat de kennis niet voldoet aan de in de beleidsstukken omschreven eisen. De bekendheid over de maatregel is essentieel om een goede invulling van alle partijen te bereiken.

2.1 advies informatie gedetineerden.

Om de bekendheid onder de gedetineerden te vergroten heb ik een digitale versie van de reeds bestaande folder gemaakt. Deze digitale informatie kan via het bibliotheekkanaal overgebracht worden op de tot ISD veroordeelde gedetineerden.

Er is voor deze oplossing gekozen omdat andere maatregelen tot nu toe niet toereikend zijn gebleken. De informatie die via het bibliotheekkanaal over komt op de gedetineerden kunnen zij anoniem tot zich nemen. De ervaring leert namelijk dat de stelselmatige daders zich schamen voor de maatregel. Bijeenkomsten in de eerste fase (basis ISD) zijn daarom niet effectief.

Aan de invoering van de uitleg over de ISD maatregel op het bibliotheekkanaal zijn geen extra kosten verbonden. Dit past dus automatisch binnen het budget. De verantwoording hierover ligt in de handen van de bibliotheek. De werknemers van de bibliotheek kunnen benaderd worden door belanghebbende mocht er in de bestaande informatie iets veranderen. De dames van de bibliotheek staan positief tegenover dit product en voorzien geen problemen.

Door uitleggen van de maatregel weten de stelselmatige daders wat er van hun verwacht wordt. Dit maakt de samenwerking met de PIW-er prettiger en de kans op een positief resultaat groter.

De digitale versie van de informatie die bestemd is voor de stelselmatige daders voeg ik bij als bijlage 1.

2.2 advies informatie penitentiair inrichting werkers.

Voor de penitentiair inrichting werkers(PIW-ers) geef ik als advies om presentaties te geven over de maatregel ISD. Deze presentaties kunnen tijdens de teamvergaderingen gegeven worden.

De persoon die de presentatie geeft kunnen 2 personen zijn. De programmamanager of de trajectbegeleider is in staat een heldere presentatie te geven. Ook zijn zij goed op de hoogte van eventuele ontwikkelingen betreffende de maatregel ISD.

Elk team wat met de stelselmatige daders werkt heeft elke 14 dagen een teamvergadering en dit is wat mij betreft een uitgelezen moment. In de teamvergadering zijn over het algemeen de meeste teamleden aanwezig en zodoende is het bereik het grootst. En is de overlast minimaal. Er hoeven geen dagprogramma's stil gelegd te worden.

Ook hiervoor geldt dat er geen extra budget voornodig is. De teamvergaderingen waren er al dus er hoeft niet voor extra personeel gezorgd te worden omdat dit al in het rooster is vastgelegd. De programmamanager en trajectbegeleider zijn dagelijks aanwezig en aan hun verzoek om een uurtje vrij te maken voor het bijwonen van de teamvergaderingen. Het betreft hier 5 vergaderingen.

Als de kennis over de maatregel bekend is onder de PIW-ers beseffen zij het belang van hun rol in het traject van de stelselmatige daders. Uiteindelijk zal dit tot een betere samenwerking leiden. Als er beter samengewerkt wordt tussen alle partijen is de kans groter, dat de doelstelling, om het aantal recidive te doen afnemen, bereikt wordt.

De invulling van de rol als mentor dient dan opgepakt worden. In het hoofdstuk over scholing geef ik als advies om een vak motivational interviewing te geven. In de beleidstukken staat namelijk dat dit door de PIW-er gedaan moet worden in de rol van mentor.

Op de afdelingen dienen mentorlijsten gemaakt te worden. Op deze lijsten kunnen de stelselmatige daders zien wie hun mentor is en bij afwezigheid wie hun schaduwmentor is. Deze lijst moet ook bekend zijn bij de PIW-er zodat zij weten over welke stelselmatige dader zij de mentor zijn.

De presentatie heb ik toegevoegd als bijlage 2

3.0 scholing penitentiair inrichting werkers

De cijfers die voortkomen uit het onderzoek naar de bekendheid van de ISD maatregel onder personeel en gedetineerden zijn veelzeggend.

Uit het onderzoek bleek dat 35% van de PIW-ers het diploma MBO-SPW in het bezit had. Uit het zelfde onderzoek bleek ook dat slechts 30 % van de PIW-ers de benodigde ISD cursus heeft gevolgd. Hierin dient een inhaalslag gemaakt te worden. Er is momenteel al een traject ingezet om PIW-ers zo snel mogelijk bij te scholen om tot het MBO-SPW niveau te komen. Deze opleiding is speciaal voor penitentiair inrichtingen en is op MBO niveau. Het bestaat uit de modules zoals die in de MBO-SPW gevolgd wordt en duurt 2 jaar.

Het volgen van de ISD- cursus gebeurt echter momenteel helemaal niet. Dit terwijl de stelselmatige daders al bijna 2 jaar in de inrichting aanwezig zijn.

Uit mijn onderzoek blijkt dat minimaal 50% van de stelselmatige daders naast een verslaving aan hard- drugs ook een psychische stoornis hebben. Als men met deze doelgroep aan de slag gaat dient men op de hoogte te zijn van de meest voorkomende stoornissen. Dit is belangrijk voor de veiligheid van het personeel en de gedetineerden.

3.1 advies scholing

Mijn advies is om een cursus op te zetten waarin voornamelijk deze problematiek wordt behandelt.

De inhoud zou er zo uit moeten zien:

- verslavingszorg
- schizofrenie
- fobieën
- depressieve stoornis
- borderline persoonlijke stoornis
- angststoornissen
- manisch depressieve stoornis.
- motivational interviewing

Dit zijn de meest voorkomende stoornissen die behandelt dienen te worden. Naast de psychische stoornissen moet er ook aandacht worden besteed aan de verslaving en hoe hiermee om te gaan.

Als de kennis hierover bij een ieder aanwezig is komt dit naast de veiligheid ook de uitvoering van de maatregel ten goede. Het bereiken van een gedragsverandering dient het streven te zijn en dit kan alleen als de kennis over de problematiek en over de maatregel aanwezig is bij de mensen die met de doelgroep moeten werken.

Als de bekendheid onder het personeel aanwezig is, wordt er meer draagvlak gecreëerd. Als het draagvlak vergroot wordt neemt de motivatie toe, wat de kans op het behalen van je doelstellingen vergroot. Het maakt de inrichting professioneler.

4.0 Samenwerking Geestelijke Gezondheidszorg/Reclassering

Uit het onderzoek kwam naar voren dat de samenwerking tussen voornamelijk deze 2 partners niet goed verloopt. Om de samenwerking te bevorderen geef ik in het onderstaande advies. De samenwerking moet beter om de stelselmatige daders niet te duperen. Nu is het immers zo dat veroordeelde heel lang wachten in onzekerheid en dit maakt de samenwerking met de stelselmatige dader niet eenvoudiger.

4.1 Geestelijke Gezondheidszorg(GGZ)

De GGZ is belangrijk voor de groep stelselmatige daders die wel willen maar niet kunnen meewerken aan interventies om een gedragsverandering te bereiken. Deze groep willen graag deelnemen aan de interventies, maar kunnen door hun beperkte leervermogen, niet deelnemen hieraan. Nu is het in de praktijk zo dat deze groep ruim 20 maanden van hun maatregel in een basis regime verblijft en pas de laatste paar maanden overgeplaatst worden naar een GGZ. Dit is in mijn ogen niet rechtvaardig omdat dit vaak de doelgroep is die voor hele kleine vergrijpen vastzit en dan buitenproportioneel worden gestraft. De tijd om tot een gedragsverandering te komen in de laatste paar maanden is niet reëel. Binnen de GGZ instellingen is de beveiliging beneden de maat. Om deze reden willen de GGZ instellingen deze groep niet opnemen.

4.2 advies GGZ

Mijn advies is om iemand van de GGZ uit te nodigen om voorlichting te geven over hun rol. Tevens kunnen zij dan op de hoogte gesteld worden over het gedrag van de stelselmatige daders die wel gemotiveerd zijn maar niet aan het interventies kunnen deelnemen(door hun beperkte leervermogen). Voor de mentoren is het ook belangrijk om te weten wanneer de ISD'er in aanmerking komt en hoe lang dat nog duurt.

Het is op korte termijn niet mogelijk is om een speciale inrichting te bouwen voor de groep stelselmatige daders met een beperkt leervermogen. Mijn advies is om de interventies van de GGZ in de penitentiaire inrichting te houden. We hebben hier de ruimtes voor beschikbaar en de beveiliging is binnen de penitentiaire inrichting optimaal.

4.3 Reclassering.

De reclassering dient in ongeveer een maand tijd een traject voor de gemotiveerde ISD'r op te stellen. Veel stelselmatige daders die veroordeeld zijn tot de maatregel wachten nu veel langer. Gemiddeld een maand of drie. Dit heeft als resultaat dat de veroordeelde ISD'r met vragen blijft zitten die tot die tijd niet behandeld kunnen worden. Het creëren van duidelijkheid is wat mij betreft essentieel. Daarom het volgende advies.

4.4 advies reclassering.

De samenwerking met reclassering wil ik verbeteren om de één van de reclasseringsambtenaars die werkzaam zijn binnen de inrichting uit te nodigen bij het detentieberaad.

In het detentieberaad worden alle gedetineerden besproken met de verschillende disciplines. Er zit iemand bij van bureau sociale zorg, van de afdeling arbeid, van de medische dienst, van de geestelijke verzorging, de psycholoog en een PIW-er van elke afdeling. De voorzitter van het detentieberaad is een afdelingshoofd.

Dit beraad is een uitgelezen mogelijkheid om alle koppen even bij elkaar te steken om extra informatie in te winnen over of voor een stelselmatige dader. De reclasseringmedewerker kan duidelijk aangeven wie zij de afgelopen week heeft gesproken en wie ze de aankomende week gaat spreken. Tevens kan zij gelijk vragen aan de andere deelnemers van het beraad hoe iemand zich gedraagt tijdens de arbeid e.d.

Voor de PIW-er is het een goed moment om specifieke vragen over stelselmatige daders van hun eigen afdeling te vragen. Alle disciplines zijn vertegenwoordigd in het beraad waardoor tijdverlies bespaard blijft.

5.0 hoge werkdruk.

Binnen de inrichtingen in heel Nederland zijn de afgelopen twee jaar verschillende afdelingen ingericht met duo- cellen ook wel meermanscellen genoemd. Dit is een bezuinigingsmaatregel waar de maatschappij om vroeg. De maatschappij was van mening dat de gedetineerden langer, zwaarder en goedkoper gestraft diende te worden. Dit resulteerde in ingrijpende maatregelen. Veel PIW-ers geven aan dat ze door de werkdruk hun taken niet goed kunnen invullen.

De activiteiten werden ingekropen en de daarmee ook de dagprogramma's. waar je 'vroeger' in de avonduren ook nog activiteiten had is dit weggevallen. Dit betekent voor de gedetineerden minder uit hun cel vandaan komen en hierdoor dus ook minder tijd hebben om vragen te stellen of op te lossen. Hier komt ook bij kijken dat het aantal gedetineerden door de duo – cellen bijna verdubbelt is en hiermee ook de zorgvraag van de gedetineerden. De vragen die je krijgt zijn heel divers en vaak bewerkelijk.

De toename van de gedetineerden door de komst van de duo-cellen zijn het aantal vragen ook flink toegenomen. De vragen worden de hele dag door aan alle werkzame PIW-ers gesteld. Dit veroorzaakt veel werk omdat al de vragen beantwoord dienen te worden.

Het is momenteel niet inzichtelijk wie wat doet en zo gebeurt het dat verschillende PIW-ers met de zelfde vraag bezig zijn. De gedetineerden vragen het aan zoveel mogelijk PIW-ers om de kans op een antwoord te vergroten. Voor de gedetineerden is het vaak zo dat zij een vraag stellen en dan achter de deur moeten wachten tot deze beantwoord wordt.

Je kan je voorstellen dat wanneer je achter een deur opgesloten zit en je het gevoel hebt niet serieus genomen te worden dit tot gespannen situaties leidt.

De vele vragen zorgen voor veel extra werk. Hier wordt in het rooster geen rekening mee gehouden maar kost dagelijks wel veel tijd. Tijd is momenteel erg kostbaar binnen de Penitentiaire Inrichting.

5.1 Advies hoge werkdruk

Mijn idee om de werkdruk te verlagen is door een spreekuur te organiseren. Dit is voor de personeelsleden op de afdelingen makkelijk en overzichtelijker. Voor de gedetineerden is dit overzichtelijker omdat zij dan weten wanneer en wie er wat gaat doen met de vraag die zij stellen. In de meeste gevallen krijgt de cliënt dan dezelfde dag het antwoord en bespaar je hiermee een hoop irritaties en werk.

Nu is het vaak zo dat de cliënt een vraag stelt en dat deze door de hoge werkdruk vergeten wordt. Ook kan het zijn dat men er eenvoudigweg niet aan toe komt en dit veroorzaakt irritaties.

Ik dacht aan een balie of een kantoortje op de afdeling waar gedetineerden elke werkdag de mogelijkheid krijgen om hun vragen te stellen. De gedetineerden die hier gebruik van willen maken vullen hiervoor een verzoekbriefje in met het verzoek om op het spreekuur te komen. Mocht een balie of kantoortje niet haalbaar zijn is er natuurlijk nog de mogelijkheid om uit te wijken naar de cel zelf of een ruimte waar je niet snel gestoord kan worden. Ik denk hierbij aan een recreatiezaal of zoiets dergelijks.

Er wordt dan elke werkdag een personeelslid voor vrij gemaakt. Ik denk dat dit geen probleem is omdat het uiteindelijk tijd bespaard. Het personeelslid die deze taak op zich neemt kan goed inschatten hoeveel tijd er aan verbruikt gaat worden. Ik denk dat de PIW-er er per dag één tot twee uur mee bezig is en daarom ben ik van mening dat het spreekuur het beste in de ochtenduren gehouden kan worden.

Deze maatregel kost geen extra geld en maakt het werk van de PIW-ers efficiënter. Het bundelen van de vragen bespaart een tijd. De andere PIW-ers kunnen de gedetineerden met vragen doorverwijzen naar het spreekuur. Hierdoor worden zij minder in hun werkzaamheden gestoord en kunnen deze soepeler voltooid worden.

6.0 Tot slot

Door de adviezen hoop ik veel vragen weg te nemen onder de gedetineerden en het personeel. Dit is het hoofddoel wat ik wil bereiken met het schrijven van mijn advies. Ik doe dit omdat de manier waarop er momenteel invulling wordt gegeven aan de maatregel niet toereikend is.

De doelstelling van de maatregel wordt maar voor de helft bereikt en dit kan en mag niet de bedoeling zijn van zo'n ingrijpende maatregel.

Door de kennis bij de gedetineerden en PIW-ers te vergroten verwacht ik een groter draagvlak te creëren voor de maatregel. Op het moment dat de maatregel niet bekend is wordt de gedragsverandering bij voorbaat al niet bereikt. Het belang van mentorschappen dient bekend te zijn bij de personen die als mentor moeten fungeren. Ik schrijf moeten omdat dit in de beleidsstukken zo is vastgelegd.

Het invoeren van de adviezen dient wel in overleg met de betrokken PIW-ers te verlopen. Dit om ook voor deze nieuwe stijl een draagvlak te creëren. Dit kan volgens mij alleen door iedereen erbij te betrekken. Het neerleggen van een nieuwe werkwijze heeft geen zin. De mensen die dan hiermee aan de slag moeten zetten vaak de hakken in het zand en hierdoor verloopt zo'n proces moeizaam.

De PIW-ers die ik heb gesproken tot nu toe waren alle enthousiast. Zij wilde graag meer weten over de maatregel ISD en wat dit voor hun betekent. Mijn verwachting is ook dat de PIW-ers meer plezier in hun werkzaamheden krijgen in combinatie tot de maatregel ISD en de stelselmatige daders die tot deze maatregel veroordeeld zijn.

De samenwerking tussen de inrichting en de GGZ en de reclassering moet beter. Er gaat veel kostbare tijd verloren door de slechte communicatie. Door de invoering van mijn adviezen hoop ik de ruis tussen alle partijen weg te nemen en verwacht ik een vruchtbare samenwerking. Dit is uiteindelijk voor alle partijen (stelselmatige daders, reclassering, GGZ en de penitentiaire inrichting) positief.

Bijlage 1 digitale informatie voor ISD'ers.

Inrichtingen voor
stelselmatige daders (ISD)
Informatie voor gedetineerden

Misschien staat u er niet bij stil. Maar de vergrijpen waarvoor u bent veroordeeld, leiden tot onrust en overlast in de maatschappij. De overheid wil ervoor zorgen dat mensen zich veilig voelen in Nederland. Daarom is het Veiligheidsprogramma opgesteld. De ISD- maatregel is een onderdeel van dat programma, om het aantal veelplegers in Nederland te verminderen. Dit informatieblad informeert u over deze maatregel.

Wat betekent de ISD- maatregel?

U hebt te maken met de maatregel 'Plaatsing in een Inrichting voor Stelselmatige Daders' (ISD). Deze maatregel wordt opgelegd aan mensen die meerdere strafbare feiten hebben gepleegd. De rechter bepaalt hoe lang uw straf duurt. U verblijft op zijn hoogst twee jaar in een gevangenis. De maatregel houdt in dat u gedurende deze periode onder toezicht van justitie (of de reclassering of politie) kunt werken aan een goede terugkeer in de maatschappij.

Voor wie is de ISD- maatregel?

Om te kijken of u geschikt bent voor het ISD- programma wordt een vragenlijst bij u afgenomen. Met behulp van die vragenlijst kunnen de oorzaken van uw criminele gedrag worden vastgesteld. Eerst moet duidelijk worden of er iets aan die oorzaak kan worden gedaan. Wanneer dat zo is, wordt vastgesteld hoe we dat kunnen doen. Bovendien geeft de vragenlijst een goed beeld van u als persoon, met uw sterke en zwakke punten, uw successen en problemen. Zo wordt duidelijk op welke manier u deze maatregel het best kunt benutten.

Op grond van de informatie uit de vragenlijst maakt u afspraken over het traject dat u volgt. Daarbij werken het gevangeniswezen, de reclassering en andere instanties met elkaar samen. U kunt dus ook te maken krijgen met medewerkers van organisaties buiten de gevangenis.

De rechter heeft de ISD- maatregel aan u opgelegd omdat:

- er de afgelopen vijf jaar minstens tien keer proces-verbaal tegen u is opgemaakt, waarvan één in het huidige kalenderjaar
- u de afgelopen vijf jaar drie keer of vaker veroordeeld bent geweest tot een taakstraf, vrijheidsstraf of -maatregel
- de kans groot is dat u opnieuw een overtreding zult begaan
- u 18 jaar of ouder bent

Wat biedt de ISD-maatregel u?

U draait mee in het standaard regime van de gevangenis. Maar u kunt ook de mogelijkheid benutten om aan cursussen en andere activiteiten mee te doen. Er wordt een programma voor u op maat opgesteld. Als u daarvoor kiest, kunt u een opleiding volgen en een diploma halen. En praktische zaken leren, bijvoorbeeld beter met geld omgaan. Bij alles krijgt u professionele begeleiding. In het ISD- programma kunnen de volgende activiteiten worden aangeboden:

- Training in een andere manier van leven. U leert hoe u problemen met drugs/drank/gokken kunt aanpakken en u krijgt daarbij hulp
- Scholing, beroepsopleiding en toeleiding naar werk. U kunt een diploma behalen, zodat u later makkelijker aan werk komt
- Training om terugval in criminele gewoonten te voorkomen U leert anders te reageren op situaties waarin u de controle over uzelf verliest

U krijgt zelfs de mogelijkheid om tijdens uw straf onder toezicht buiten de muren te oefenen met de vrijheid, zodat u goed voorbereid kunt terugkeren in de maatschappij.

Waarom zou u meedoen?

U kunt nu die dingen leren waar u het meeste aan heeft. Daarbij kunt u begeleiding op maat krijgen, want u werkt steeds samen met uw persoonlijke mentor. Daarmee hebt u een goede kans om het programma af te maken en zo te voorkomen dat u in oude fouten vervalt.

Misschien herkent u zich hierin:

- U wilt al langer iets veranderen in uw leven. Maar het lukt u niet om dit in uw eentje aan te pakken.
- U kampt met meerdere problemen en u weet niet waarmee u het beste kunt beginnen om dit op te lossen.

Het kan dan prettig zijn om daarbij hulp te krijgen. En de mogelijkheid om onder begeleiding te oefenen met wat u hebt geleerd.

Randvoorwaarden om mee te doen

De rechter heeft u de ISD- maatregel opgelegd. U moet om deel te nemen afspraken ondertekenen. Als u niet bereid bent mee te doen, draait u net als iedere andere gedetineerde mee in het standaard regime van de gevangenis.

Vragen?

U krijgt binnen de inrichting een eigen mentor toegewezen. Als u nog vragen hebt over ISD, de maatregel of het traject, kunt u die voorleggen aan uw persoonlijke mentor.

Bron: informatiefolder PI Haaglanden/ Dienst Justitiële Inrichtingen

Bijlage 2 informatie penitentiair inrichting werkers

De presentatie is een power-point document. Ik heb de tekst ervan in het advies rapport geplakt.

Inrichting Stelselmatige Daders

Door Michael van Delft
PI Haaglanden
Vestiging Zoetermeer

Wat betekent ISD

- ISD betekent Inrichting Stelselmatige Daders.
- Feitelijk betekent het voor ons dat we een verandering van doelgroep krijgen.
- De ISD'r is een veelpleger.
- Aantal veelplegers: 23.000

Kenmerken veelpleger1*:

De veelpleger:

- Pleegt lichtere (vermogens) delicten
- Is vaak drugverslaafd (+-80%)
- Is relatie vaak allochtoon
- Is vaak al op jongere leeftijd begonnen met delicten plegen.

Kenmerken veelpleger 2

- Krijgt vaak, maar relatief korte vrijheidsstraffen(0-3en 3-6 maanden)
- Scoort hoog op een samenstel van criminogene factoren.

.Bron beleidsbrief 05-2003 wodc/objd.

Doelstelling ISD:

- De doelstelling van ISD is 2 ledig.

1: Het uit de omloop nemen van zeer actieve veelplegers.

2: Een persoonsgericht aanpak.

1: Het uit de omloop nemen van zeer actieve veelplegers.

■ Als je de maatregel ISD opgelegd krijgt door de rechter wordt je in de gevangenis/Huis van Bewaring opgesloten. De tijd dat je vrijheid ontnomen wordt is maximaal voor de duur van 2 jaar.

2: Een persoonsgericht aanpak.

■ De persoonsgericht aanpak komt er op neer dat:

- Er wordt door de reclassering gekeken hoe het komt dat de veroordeelde strafbare feiten pleegt.

- Er wordt een traject uitgezet waarbij de veroordeelde de mogelijkheid krijgt om aan zijn problematiek te werken.

Bijvoorbeeld: verslavingszorg, agressie trainingen etc.

Voorwaarden traject:

- De enige voorwaarde waar de ISD- gedetineerden aan moet voldoen, is dat hij gemotiveerd moet zijn.

- De ISD'r dient dit te laten zien in zijn gedrag en gesprekken met zijn mentor.

Rol reclassering:

- Er wordt door de reclassering een diagnose gemaakt over de veelpleger.

De diagnose wordt gemaakt met behulp van het instrument RISC.

RISC: Recidive InschattingsSchalen.

- Er wordt een inschatting op recidive en welk gevaarsrisico (voor anderen of de veelpleger en diens omgeving)

- Welke criminogene factoren spelen een rol en in welke maten.

- Wat zijn de (on) mogelijkheden van deze verdachte.

- De antwoorden hierop leiden tot een Indicatiestelling

Indicatiestelling

- Op basis van de indicatiestelling wordt een plan van aanpak gemaakt. In dit plan van aanpak wordt een voorstel gedaan voor een vervolgaanbod d.m.v. gedragsinterventies.

Rol penitentiair inrichting werker.

- Elke ISD 'r krijgt een mentor toegewezen.

- De mentor op de afdeling is een penitentiair inrichting werker.

- De mentor houdt wekelijks een gesprek met de ISD'r.

- Het belang van deze gesprekken zit voornamelijk in het **motiveren** en rapporteren van de ISD'r.

Ongemotiveerde ISD'rs

- Wanneer de ISD'r niet wenst mee te werken blijft hij in een gesloten inrichting en wordt er geen traject met hem gestart.

- Hij verblijft dan volledige 2 jaar (exclusief voorarrest) in een gesloten inrichting.

Vragen?

- Heeft u nog vragen stel ze gerust.

Informatie PIW'er

Door Michael van Delft.